

PROGRAMA ELECTORAL

al Consell Insular de Menorca

i al Parlament de les Illes Balears

2019-2023

TENIM PROJECTE,

SOM FUTUR

#AmbTuÉsPossible

QUI SOM

MÉS per Menorca és un projecte polític plural en el qual conflueixen persones i partits (PSM Més per Menorca, Iniciativa-Verds, Equo i Esquerra Republicana) que han apostat per una nova eina, participativa i eficaç, de transformació social, econòmica i política al servei de la gent de Menorca.

MÉS per Menorca té com a eix vertebrador el menorquinisme polític i el seu ideari es fonamenta en els valors d'esquerres, sobiranistes i ecologistes, feministes i republicans.

MENORQUINISME POLÍTIC

Més per Menorca es defineix com a menorquinista perquè entén que Menorca ha d'esdevenir un subjecte polític sobirà, capaç d'exercir de forma constant la voluntat de decidir el seu propi futur. Dit en altres paraules, Menorca ha d'actuar com a nació-voluntat-de-ser i com a demos-voluntat-de-decidir.

El de **Més per Menorca** és un menorquinisme a favor de les persones, del paisatge i del país.

La subsidiarietat i la illaïtat -el fet de ser illa- són dos elements que atorguen valor democràtic a la voluntat de decidir del poble de Menorca. El menorquinisme polític és per essència insularista, és a dir, que la "illaïtat" juga un paper definidor i definitiu en totes les polítiques, tant socials com de país.

D'ESQUERRES

Estem constatant on ens han duit les polítiques de tall neoliberal impulsades per la dreta. Una societat cada cop més dualitzada, amb una minoria que concentra el poder econòmic i una massa de la població que és condemnada a la precarietat i a la pobresa, i amb unes classes mitjanes minvants i cada cop més empobrides.

L'objectiu primer de **Més per Menorca**, i el que li dóna raó de ser, és aconseguir una societat cohesionada, en què es garanteixi l'autonomia, la dignitat i la igualtat de totes les persones que formem part d'aquesta societat menorquina.

Per aconseguir aquests objectius hem de lluitar aferrissadament per enfortir les estructures socials que permeten fer realitat la justícia, l'equitat i la igualtat, açò és: una sanitat universal i de qualitat; una educació pública de qualitat, equitativa i generadora d'oportunitats; una cultura com a element de realització personal i de transformació social; la garantia en l'atenció a les persones dependents; una economia generadora de treball digne i estable, i un sistema tributari eficaç que tenguí realment un caràcter progressiu.

A més, és necessari establir polítiques encaminades a acabar amb totes les relacions d'explotació per raó de classe, gènere o origen. Així com s'han esmentat objectius de benestar socioeconòmic, també cal establir polítiques que confrontin el sistema de dominació patriarcal, que ens permetin assolir la igualtat efectiva entre gèneres, l'alliberament complet dels col·lectius LGTBI+ i la fi de la violència masclista.

Per altra banda, és necessari establir polítiques per acabar amb la xenofòbia i el racisme, tot propugnant una societat igualitària en què les persones no siguin discriminades per raó d'origen o de cultura. El nostre és un projecte en què no es demana a la gent d'on ve, ni quina llengua parla, ni quina religió professa, sinó quin és el seu projecte a compartir entre tota la ciutadania.

SOBIRANISTA Per poder exercir la sobirania i prendre decisions polítiques són necessaris recursos econòmics i fiscals. Per aquest motiu és necessari posar fi a l'espoli fiscal que l'Estat espanyol ha duit a terme amb les Illes i, específicament, amb Menorca. Aquesta balança fiscal negativa llastra les possibilitats de donar els serveis que la ciutadania es mereix. Açò ha fet de la nostra illa territori d'emigració dels nostres joves, que no veuen possibilitat de tornar a Menorca per desenvolupar professionalment els coneixements i habilitats adquirits durant el seu període de formació. Menorca ha d'esdevenir una terra d'oportunitats per als nostres joves.

Ser menorquinistes implica també reconèixer el dret a l'autodeterminació de Menorca. La gent de Menorca ha de poder decidir quina relació vol mantenir amb els altres pobles del món.

Menorca és un subjecte polític que comparteix cultura i llengua amb els Països Catalans, amb els quals cal enfortir els lligams des del respecte a la identitat de cadascun del territori. La categoria de menorquinistes, a més, confereix a Més per Menorca el deure de lluitar per la preservació i promoció d'aquesta cultura i llengua.

En conclusió, Més per Menorca proclama l'autogovern, la sobirania i l'autodeterminació del poble de Menorca, com a processos no excloents sinó convergents en un mateix objectiu: que Menorca, des de la seva voluntat i capacitat de decidir, pugui moure's per les sendes del benestar, de la justícia i de la llibertat.

ECOLOGISTA Som ecologistes, perquè entenem que cal un fort activisme per tal de capgirar les tendències desenvolupistes i de consumisme desbocat, que ha desencadenat l'acceleració del canvi climàtic.

Sostenibilitat i resiliència han de ser els dos conceptes claus que han de definir les polítiques territorials, ambientals i econòmiques a impulsar.

Sostenibilitat perquè s'ha d'assumir definitivament no tan sols que els recursos naturals són limitats, sinó que molt d'aquests estan en una situació límit i que cal repensar la forma de relació amb la natura.

Resiliència perquè hem de preparar el nostre territori, les nostres poblacions, per tal d'afrontar les conseqüències de les polítiques executades al llarg d'aquests darrers segles i que estan provocant el canvi climàtic que pot tenir unes conseqüències molt importants en la configuració del nostre entorn natural, social, cultural i econòmic.

Apostam pel retorn al model d'una societat fonamentada en una xarxa de relacions humanes potent, en el comerç de proximitat, en una relació justa entre persona i natura, en aconseguir el màxim d'autonomia en el consum dels productes.

Menorca ha d'apostar per la sobirania energètica. I això solament serà possible en tant que les energies netes o renovables no siguin tan sols una meta química sinó una realitat que hem d'anar implementant en el territori de forma decidida. Es tracta, per tant, d'un doble objectiu: utilitzar fonts d'energia neta i no utilitzar fonts tradicionals d'energia que s'estan acabant i que han propiciat el canvi climàtic; i, per altra banda, apostar per infraestructures energètiques que permetin la no-dependència exterior en el subministrament.

D'altra banda, quan rallam de recursos naturals que estan en una situació límit, hem de situar en primer lloc el recurs de l'aigua. Amb polítiques que en permetin una utilització racional, la nostra comunitat tindrà futur.

**FEMINISTES
I PER L'EMANCIPACIÓ
LGTBI+**

L'organització social i cultural que ha dominat la totalitat de les relacions socials des de segles enrere és la patriarcal, que es concreta en una sèrie de relacions de poder que situa la dona sempre a un nivell d'inferioritat respecte de l'home. Sota la ideologia patriarcal, a cada gènere li corresponen uns rols diferents que es presenten com a naturals.

En la societat actual, a més, el patriarcat entra en unió amb l'heteronormativitat: el conjunt de normes socials que jerarquitzava les diferents orientacions i identitats de gènere. A la pràctica,

l'heteronormativitat es concreta en diferents formes d'opressió sobre totes les identitats de gènere i orientacions sexuals: marginació, estigmatització o invisibilització, entre d'altres.

La conjunció entre patriarcat i heteronormativitat és coneguda com a heteropatriarcat. De la mateixa manera que, de forma general, per al sistema capitalista només són desitjables les activitats productives; en el camp de la sexualitat només són desitjables les relacions amb finalitat reproductiva. D'aquest punt se'n deriva, per tant, que existeix una relació de simbiosi entre heteropatriarcat i capitalisme.

Encara que durant les darreres dècades s'hagin fet molts avanços en el camp legal pel que fa al reconeixement de drets de dones i persones sexualment dissidents, és innegable que l'heteropatriarcat segueix essent un fort mecanisme d'opressió. Per aquest motiu, **Més per Menorca** adopta la lluita feminista i la lluita LGTBI+, entesa com la lluita per assolir una societat igualitària en termes polítics, socials i econòmics entre totes les persones sense importar el seu gènere, identitat o orientació sexual, com un dels pilars fonamentals del seu ideari polític.

La lluita feminista i LGTBI+ contra l'heteropatriarcat no representa per a **Més per Menorca** un camp d'actuació política més, sinó un enfocament transversal que ha d'impregnar tota l'activitat política del partit.

REPUBLICANS Des de **MÉS per Menorca** apostam també per una perspectiva republicana de les institucions públiques, de la ciutadania i de la llibertat.

Pel republicanisme, les institucions públiques competeixen a tots els ciutadans i no tan sols a una determinada classe social o elit. En aquest sentit prenem un posicionament clarament antidespòtic. A més, pel que fa a les institucions, apostam per una clara separació entre els tres poders de l'estat –l'executiu, el legislatiu i el judicial– i entre aquest i qualsevol religió, tot apostant per la laïcitat institucional.

Per altra banda, ens preocupa especialment la ciutadania. Des d'una perspectiva republicana ens interessa la generació de participació ciutadana, de valors cívics –fonamentats a partir de l'educació–, de ciutadania plena i d'oposició a la corrupció. En aquest sentit, apostam per una visió progressista de la ciutadania, que primi la cohesió social i generi una societat intercultural.

Així, Menorca ha de rebutjar l'homogeneïtzació i l'assimilació i apostar per la cohesió social: reconeixent la diversitat ètnica i cultural i no només tolerant-la, generant igualtat social per a grups ètnics diferents, tenint com a objectiu en tota política pública la cohesió social i desenvolupar plans contra la xenofòbia o el racisme. Necessitam una Menorca que generi un relat basat en no demanar a la gent don ve, quina religió professa o quina llengua parla, sinó en quina Menorca vol construir com a poble. Així, necessitam plantejar Menorca com a projecte de futur i no de passat.

Finalment, i pel que fa a la llibertat, apostam per garantir l'exercici dels drets polítics i el compliment dels drets humans. En aquest sentit, defensam una concepció positiva de la llibertat: mentre la concepció negativa de la llibertat defensa que l'individu és lliure perquè res no restringeix la seva acció, la concepció positiva defensa que l'individu és lliure perquè és capaç de realitzar la seva acció. L'exemple més senzill és l'exercici del vot. Poder votar seria una expressió bàsica de llibertat negativa, on ningú coacciona la decisió del ciutadà. Ara bé, és la llibertat positiva la que garanteix que el votant pugui votar sàpiga o no llegir, sàpiga o no escriure, pugui o no desplaçar-se fins a l'urna, etc.

UNANOVA FORMA DE FER POLÍTICA

La forma tradicional de fer política ha fet fallida. La corrupció, l'amiguisme, el personalisme, les pràctiques partidistes mancades d'ètica, la utilització dels partits com a eines per perpetuar-se en el poder, el partit com a finalitat en si mateixa, la política com a obscena exhibició de l'"i tú més", han provocat el rebuig de la gent i, paradoxalment, estan permetent el reeiximent de formes polítiques populistes i fins i tot no-democràtiques.

Més per Menorca hem de ser una formació oberta a les aportacions de totes les persones que tinguin alguna cosa a sumar, tothom ha de tenir dret a ser escoltat, tothom ha de poder aportar el seu gra d'arena en la formulació de la Menorca que volem.

Això es materialitza en una formació que sigui prou dúctil per recollir les aportacions de la gent, siguin o no adherides a la formació. L'opinió de **Més per Menorca** ha de ser la més rica i plural perquè ens haurem nodrit de les més diverses aportacions, internes i externes. Assegurar que el funcionament democràtic de la formació és quelcom més que un dels principis estatutaris és un repte i ha de ser la preocupació de tots els que feim Més per Menorca. En aquest sentit, caldrà tenir els mecanismes oportuns que vigilin per la pràctica real i diària d'aquesta democràcia. La periòdica aturada per reflexionar sobre les finalitats que perseguim ha de ser una característica diferenciadora de **Més per Menorca**

ÍNDEX

DEMOCRÀCIA I GOVERN DE MENORCA	9
1. MODEL INSTITUCIONAL	9
2. PARTICIPACIÓ CIUTADANA I TRANSPARÈNCIA	10
3. SOBIRANISME	11
INSULARITAT I CONNECTIVITAT	13
1. INSULARITAT	13
2. CONNECTIVITAT	13
MODEL SOCIAL I ESTAT DEL BENESTAR	15
1. BENESTAR SOCIAL	16
Serveis socials	16
Persones majors	17
Autonomia i atenció a la dependència	17
Pobresa i inserció social	17
Tercer sector i associacionisme solidari	18
Migracions, ciutadania i interculturalitat	18
Cooperació internacional	19
Habitatge	20
Igualtat i corresponsabilitat	21
Menors i família	21
Responsabilitat Social i Contractació Pública	22
2. SALUT	22
Gestió pública i drets universals	22
Salut i insularitat	22
Promoció de la salut	23
Atenció primària	24
Salut mental	24
Infraestructures socio sanitàries i altres millores	24
Salut i llengua pròpia	25
3. INFÀNCIA	25
4. JOVENTUT	25
5. FOMENT DE L'ESPORT	27
ECONOMIA I SECTORS PRODUCTIUS	29
1. POLÍTICA ECONÒMICA	30
2. TREBALL I OCUPACIÓ	31
3. TURISME	32
4. AGRICULTURA	33
5. PESCA	35
6. ARTESANIA	35
TERRITORI I MEDI AMBIENT	37
1. TERRITORI I URBANISME	37
Urbanisme i ordenació del territori	38
Protecció del medi natural	39
2. MOBILITAT	40
Educació per a la mobilitat, participació i acció institucional	40
Mobilitat privada terrestre	40
Transport públic terrestre	41
3. ENERGIA	42
Energies netes i renovables	42
Eficiència i justícia energètica	43
Educació i governança ambiental	43
4. CANVI CLIMÀTIC	44
5. RESIDUS	45
6. AIGUA	47
7. BENESTAR ANIMAL	48

EDUCACIÓ	49
1. MILLORA EDUCATIVA I AUTONOMIA DELS CENTRES	49
2. FORMACIÓ DELS PROFESSIONALS DE L'EDUCACIÓ I PRÀCTICA DOCENT ..	52
3. REPTES EDUCATIUS PER A LA SOCIETAT DEL FUTUR	53
CULTURA	57
1. CULTURA I PATRIMONI	57
Recursos i col·laboracions	57
Patrimoni Històric i Cultural.....	59
Creació i consum cultural	59
Modernitat i projecció.....	60
Cultura democràtica i memòria històrica	61
2. POLÍTICA LINGÜÍSTICA	61

DEMOCRÀCIA I GOVERN DE MENORCA

“.....amb visió de país i amb fermesa, s’ha d’avançar en l’aprimament progressiu del Govern Balear, i empoderar el Govern dels menorquins, el Consell Insular i els ajuntaments ”

Extracte del document *Menorca2025*

1 - MODEL INSTITUCIONAL

Les institucions i els representants polítics han d’estar a l’abast de les persones, han de ser properes i, sobretot, han de treballar per fer possible una vida digna en una societat més justa. És per açò que cal apropar les institucions a les persones i, sobretot, establir un compromís ferm amb els ciutadans en el sentit que atendre les seves demandes ha de ser la màxima prioritat dels representants polítics, sense excuses ni vacil·lacions.

D’altra banda, només es podrà donar una autèntica resposta a les demandes ciutadanes si el Consell Insular de Menorca assoleix la seva màxima capacitat de decisió, açò és amb aquelles competències que permetin reforçar el seu paper com a veritable govern dels menorquins, capaç de fer front als reptes de la societat actual.

- 001.- Impulsarem el projecte menorquinista amb l’objectiu de fer possible que puguem decidir, des de la nostra illa, sobre qüestions vitals que afecten el territori i la seva gent. Entenem Menorca com a subjecte polític que hem de fer créixer sense exclusions, de forma aglutinadora, participativa i plural perquè Menorca i els menorquins tinguin la clau del seu futur.
- 002.- Farem del Consell Insular el veritable òrgan d’autogovern, amb totes les competències pròpies, que entenem com a exclusives, en cap cas com a delegacions del Govern, assumides en tot el seu abast. I, també, la transferència de les competències no pròpies que marca l’Estatut, sempre amb el finançament adequat per permetre una gestió efectiva i suficient. Per exemple, les competències en Ensenyament i Sanitat.
- 003.- Defensarem millores en el finançament dels consells insulars perquè es tinguin en compte paràmetres de distribució dels recursos que respectin i protegeixen el model menorquí de protecció del territori i de sostenibilitat econòmica.
- 004.- Farem del Consell Insular l’autèntic coordinador de les actuacions que són comunes a tots els municipis i que no necessàriament s’han de fer des d’aquests. Es tracta de mancomunar serveis per fer-los més eficients i econòmics, en la línia de la neteja de platges, consorci de disciplina en rústic, neteja i manteniment del patrimoni històric, educació d’adults, etc.
- 005.- Desenvoluparem la recentment creada Comissió General de Consells Insulars, comissió paritària Parlament-consells insulars, prevista a l’Estatut d’Autonomia per garantir que l’activitat legislativa sigui respectuosa amb les competències i la capacitat reglamentària dels consells insulars.
- 006.- Vetlarem per la progressiva desconcentració administrativa de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i la coordinació amb les administracions insulars.
- 007.- No limitarem la nostra iniciativa a les competències que tenim o que podríem tenir segons la situació legal i administrativa actual, sinó que reclamarem els canvis necessaris per tal que

el Consell serveixi idòniament els interessos de la població de Menorca.

- 008.- Exercirem la iniciativa legislativa del Parlament de les Illes Balears per impulsar les reformes del marc legal estatal per tal que Menorca i els menorquins puguin assolir les quotes màximes d'autogovern.
- 009.- Treballarem per la derogació de la Llei de sostenibilitat i racionalització de l'administració local coneguda com a Llei Montoro.
- 010.- Treballarem per la creació i organització d'un cos de policia propi per a les Illes Balears, tal com marca l'Estatut d'Autonomia de 2007 en el seu article 33.

2. PARTICIPACIÓ CIUTADANIA I TRANSPARÈNCIA

És fonamental retornar a la democràcia el seu autèntic significat i, per fer-ho, es fan necessàries tres actuacions bàsiques: crear nous òrgans de participació i potenciar els ja existents; generar mecanismes d'informació ciutadana; i, finalment, actuar políticament contra la corrupció, des de les institucions i promovent una autèntica separació de poders.

La participació ciutadana ha de ser l'eina que ha de permetre regenerar la relació de les institucions amb les persones, combinant mecanismes de democràcia representativa, participativa i directa. El diàleg entre les administracions i les entitats i associacions ciutadanes ha de ser constant i fluid perquè l'objectiu és avançar cap a unes institucions transparents i una ciutadania ben informada que se senti, també, escoltada.

- 011.- Governarem des de la proximitat, la independència, la transparència, l'honradesa i la feina en equip.
- 012.- Seguirem desenvolupant el que marquen les lleis de transparència estatal i autonòmica perquè tots els ciutadans puguin estar informats de les contractacions i les despeses de les administracions i els seus ens instrumentals.
- 013.- Seguirem impulsant el Consell d'Illa i la Comissió de Greuges, creats durant el passat mandat, com a màxims òrgans de consulta i participació ciutadana, per deliberar i valorar les problemàtiques que afecten la globalitat de la ciutadania.
- 014.- Potenciarem els òrgans de participació ciutadana amb què ja compta el Consell Insular i facilitarem l'accés de la ciutadania a la informació i a la participació en els plenis.
- 015.- Desenvoluparem i incentivarem les consultes ciutadanes perquè el Govern, els consells insulars i els ajuntaments puguin demanar i valorar l'opinió dels seus conciutadans.
- 016.- Donarem suport al moviment associatiu de Menorca. En col·laboració amb el Fòrum d'ONG de Menorca, elaborarem un Pla per al foment de l'associacionisme i el voluntariat que, entre altres coses, haurà d'establir els mecanismes de participació i control de les entitats en els afers d'interès general de tots els menorquins.
- 017.- Vetlarem per la màxima transparència i la gestió oberta i participativa de la ràdio i la televisió públiques de les Illes Balears.
- 018.- Promourem els pressupostos participatius.
- 019.- Impulsarem la reforma de Llei electoral de les Illes Balears per tal d'unificar l'enviament de la propaganda electoral, més conegut com a *mailing*, de totes les candidatures per assegurar la competició de tots els partits en igualtat de condicions i reduir la despesa que suposen els processos electorals per a l'administració pública.
- 020.- Vetlarem pel bon funcionament i la independència de l'Oficina Anticorrupció de les Illes Balears, dotant-la dels recursos econòmics necessaris.

3. SOBIRANISME

Menorca no és un projecte de país, sinó un país que necessita un projecte de futur. **Més per Menorca** és açò: l'articulació d'un projecte menorquinista per donar resposta a les persones, al paisatge i al país. Volem fer del menorquinisme polític una eina transversal per a la defensa dels interessos del poble menorquí. L'objectiu és fer possible que el poble menorquí pugui decidir sobre qüestions territorials, socials, econòmiques i polítiques.

Des de **Més per Menorca** donam suport a la plena sobirania dels pobles, expressada en el dret a decidir, i estam a favor del desplegament progressiu de les estructures que caracteritzen un estat propi modern i basat en els ideals republicans d'igualtat, llibertat i fraternitat. Volem aprofundir en els vincles d'identitat i nacionalitat comunes, des d'una visió lliure i confederal, amb la resta de territoris que conformen els Països Catalans.

L'aposta pel sobiranisme és una aposta per la radicalitat democràtica, perquè el poble –el demos– pugui exercir el seu poder –la cràcia– de decidir el seu destí, la forma de gestionar-se, de governar-se, de relacionar-se. En definitiva, de decidir les seves dependències i independències.

- 021.- Treballarem en pro de la descentralització de l'Estat espanyol per tal de fer possible la transferència de les competències fins ara reservades constitucionalment al Govern central tan importants com pugui ser la gestió de ports i aeroports, de seguretat vial i ciutadana i de costes.
- 022.- Impulsarem l'aprovació d'un concert econòmic per a les Illes Balears amb l'estat, per tal que siguin les institucions il·lenques les que recaptin el gruix dels impostos pagats per la ciutadania de les Illes i puguin comptar així amb els recursos econòmics necessaris per manteniment de la seua activitat i serveis.
- 023.- Potenciarem els consells insulars com a màxims òrgans de govern de cada illa. Transferirem o reclamarem les competències pendents per estatus i estudiarem la viabilitat d'altres competències.
- 024.- Reclamarem el dret a decidir sobre tot allò que afecti Menorca en relació al seu caràcter insular.
- 025.- Impulsarem estudis sobre les balances fiscals entre Menorca i les administracions estatals i el seu impacte sobre l'economia insular; difondrem i farem pedagogia dels seus resultats, i treballarem per l'assoliment d'un pacte fiscal just que eviti l'espoli dels nostres recursos i afavoresqui la qualitat de vida dels menorquins.
- 026.- Treballarem, sobre la base del consens social i polític, per dotar Menorca d'institucions insulars en matèria d'aigua, sanejament, energia, telecomunicacions, salut i educació.

INSULARITAT I CONNECTIVITAT

“.....s’ha de garantir la continuïtat, la regularitat, la capacitat i uns preus adequats, com a objectius de les obligacions de servei públic (OSP) ”

Extracte del document *Menorca 2025*

Un problema transversal, que condiona totalment la situació econòmica, és el dels dèficits en el transport aeri. L’illa està mal comunicada amb el continent, a uns nivells que remetent als de l’inici de les connexions aèries. Aquest fet és un llast terrible per a l’economia de l’illa, ja que encareix de forma desproporcionada l’arribada de visitants i dificulta la sortida de béns manufacturats. Igualment, afecta negativament la qualitat de vida dels menorquins, ja que dificulten l’accés a béns i serveis procedents o ubicats a l’exterior.

1 - INSULARITAT

- 023.-** Treballarem i reivindicarem un nou règim especial, amb mesures fiscals i econòmiques, que compensin els costos de la insularitat i doble insularitat.

2 - CONNECTIVITAT

- 024.-** Cercarem mesures i fórmules que millorin la connectivitat de Menorca amb la resta d’Illes i les principals ciutats de l’Estat i del món.
- 025.-** Treballarem perquè el 75% destinat al descompte de resident per als vols entre Illes es gestioni sota la fórmula de tarifa màxima universal de 20 euros, regulada sota la figura d’Obligació de Servei Públic i inclosa en la Llei de Règim Especial de les Illes Balears, tal com va aprovar per unanimitat dues vegades el Parlament de les Illes Balears.
- 026.-** Impulsarem iniciatives perquè les connexions entre Menorca i les ciutats de Barcelona, Madrid i València estiguin regulades per Obligacions de Servei Públic. L’actual OSP amb Madrid s’haurà de revisar i modificar per tal d’incorporar preus més assequibles i freqüències adaptades a les necessitats dels menorquins.
- 027.-** Defensarem la connexió Menorca-Barcelona com una línia prioritària per a Menorca, amb preus màxims de 20 euros, que combinin el sistema de descompte de resident i el sistema de tarifa màxima.
- 028.-** Exigirem al Ministeri de Foment la gestió pública, descentralitzada i individualitzada dels nostres aeroports, de tal manera que siguin un autèntic servei públic per als ciutadans, i en què les institucions pròpies tinguin la màxima capacitat de decisió.
- 029.-** Promourem el transport marítim com a mitjà de transport entre les illes, pel seu caràcter menys contaminant.
- 030.-** Defensarem que el transport marítim de persones tenguí el mateix tractament de suport públic i bonificació que el transport aeri. El transport del vehicle propi ha de ser considerat com a part del mateix bitllet, i per tant ser objecte de les bonificacions de resident.
- 031.-** Pensam que el transport marítim de mercaderies ha de tenir un tractament especial en el

Règim Especial de les Illes Balears, que inclogui compensacions que contrarestin els costos de doble insularitat i facin competitius els nostres productes.

- 032.- Desenvoluparem la Llei d'ordenació del transport marítim de les Illes Balears mitjançant normes que assegurin unes connexions, freqüències, horaris i preus adients per als ciutadans de les Illes Balears.
- 033.- Reordenarem els usos dels ports i millorarem les infraestructures amb unes actuacions dimensionades a la realitat territorial.
- 034.- Defensarem el corredor mediterrani com a àmbit d'intercanvi econòmic i cultural principal.

MODEL SOCIAL I ESTAT DEL BENESTAR

“.....les polítiques socials han d’avançar en pro de la cohesió social, la llibertat, la igualtat i el benestar ciutadà. Hem d’avançar en serveis de gestió pública i de qualitat basats en els drets i les garanties de protecció dels ciutadans i fer front a les desigualtats de la població .. .

Extracte del document *Menorca 2025*

MÉS per Menorca creu en la defensa i l’ampliació dels drets socials i de les llibertats col·lectives. Per açò rebutjam el programa actual europeu i espanyol de política neoliberal, basat en la privatització i l’austeritat, i que ens aboca a la precarietat i a la pobresa estructurals. S’han d’aplicar polítiques socials en pro de la cohesió social, la llibertat (d’expressió i de lliure comunicació a través d’internet), la igualtat i el benestar ciutadà.

És prioritari generar un sistema de protecció social que rescati les persones en risc d’exclusió social, que doni suport a les famílies, als infants, adolescents i joves, a la gent gran, i que garanteixi la cobertura de les necessitats bàsiques. Defensem uns Serveis Socials ben dotats, capaços de donar resposta a les situacions més complexes, una educació de qualitat que garanteixi l’equitat, i una Sanitat universal, que asseguri un bon servei, especialment pel que fa a l’Atenció Primària i Hospitalària.

La defensa dels treballadors i les treballadores i dels seus drets, davant tots els atacs soferts per l’administració, aquests darrers anys, ha de ser un compromís ineludible, així com vetlar per la igualtat salarial entre homes i dones. La formació professional i l’orientació laboral dels més joves, un dels sectors més castigats per l’atur, ha de ser una prioritat perquè ells representen el futur de Menorca.

Quant a la igualtat, s’ha de desterrar el patriarcat en totes les seves manifestacions i assegurar el dret de les dones al treball digne i que puguin decidir sobre la maternitat i el propi cos, així com promoure polítiques contra la LGTBI+fòbia. A més, i en benefici de la cohesió social, s’ha de garantir la plena ciutadania als immigrants.

Cal aprofundir en la consciència política de la societat i en la participació en les lluites socials per tal de millorar les condicions socials i materials dels nostres conciutadans. Volem construir una societat de persones veritablement lliures, conscients del seu paper d’actors socials i polítics actius.

Així mateix, és imprescindible que els càrrecs públics i les institucions facin pedagogia del bé comú. Menorca som tots: les institucions, els ciutadans i ciutadanes, els col·lectius socials i el teixit associatiu, les empreses i els agents econòmics. La pedagogia del bé comú afavoreix la cohesió social, fomenta la participació i prevé l’exclusió.

Alhora, s’ha d’aconseguir una normativa de licitacions dels serveis públics que cuidi el control de la qualitat, l’economia social i les millores socials de les persones que hi treballen. (En lloc d’aquí es podria incloure com un altre punt després del punt 96 pàgina 21 en l’apartat de responsabilitat social i contractació pública)

És urgent i prioritari generar i mantenir un sistema de dades actualitzades de manera que

anualment es faci una anàlisi de la situació social de les nostres Illes que generi en conseqüència les actuacions de les diferents administracions i serveis.

1 - BENESTAR SOCIAL

Serveis Socials Bàsics

- 035.- Potenciarem la coordinació entre totes les administracions competents i amb el Tercer Sector en la planificació transversal dels serveis socials amb els de salut, educació, habitatge, urbanisme, promoció econòmica, etc., per tal d'optimitzar els recursos existents i que les intervencions siguin més efectives i eficaces. Establirem espais de trobada estables i protocols de coordinació entre els diversos serveis a les persones (socials, sanitaris, educatius) que actuen a Menorca, amb l'objectiu d'evitar la duplictat i la fragmentació de les intervencions, i la prevenció de missatges contradictoris.
- 036.- Convertirem el Consell de Serveis Socials de Menorca en l'òrgan de referència per al debat permanent, la participació i el disseny de les línies bàsiques dels serveis socials que operen a l'illa, per garantir la seva continuïtat i l'estabilitat del model i evitar que els canvis de majories polítiques comportin retrocessos o estancaments. En el marc d'aquest Consell de Serveis Socials, obrirem el debat per estudiar la creació d'un Institut Menorquí de Benestar Social, de caràcter públic, amb l'objectiu de millorar la gestió dels recursos, la coordinació i l'intercanvi entre els serveis socials, altres sistemes de l'estat de benestar i les entitats socials.
- 037.- Millorarem el model de gestió dels serveis socials públics per preservar el seu caràcter públic, universal, de qualitat, integral, solidari i d'equitat garantida, i per evitar la sevamerchantització.
- 038.- Posar en marxa un aplicatiu de registre de les demandes i atencions a les famílies en el serveis socials, que compti amb l'estructura i els recursos humans necessaris, de manera que es puguin abstroure dades estadístiques que aportin dades actualitzades de la realitat social de les Illes de forma fàcil i sistematitzada.
- 039.- Elaborarem un pla de diagnòstic i revisió dels serveis socials municipals, amb el lideratge del Consell Insular, d'acord amb un nou model d'atenció que s'adapti millor a les característiques i necessitats de les persones i en fomenti la participació i autonomia, tot superant les pràctiques assistencials i la burocratització.
- 040.- Impulsarem la simplificació i adequació dels formularis administratius i la documentació legal dels serveis socials amb vistes a normalitzar la pluralitat.
- 041.- Defensarem que la despesa pressupostària destinada a polítiques socials sigui la prioritat en totes les administracions on **Més per Menorca** sigui present. Sempre que la legislació de control del dèficit ho permeti, incrementarem la despesa en serveis socials a raó d'un 1% anual dels ingressos propis de la comunitat autònoma, fins a situar-nos en la mitjana estatal de despesa.
- 042.- Establirem, des de les institucions insulars i autonòmiques, convocatòries d'ajuts i incentius per als ajuntaments perquè puguin dedicar un 5% dels pressupostos municipals al finançament d'estratègies i programes nous de lluita contra la pobresa en totes les seves manifestacions (habitatge, alimentació, energia, salut, pobresa infantil, etc.).

Promourem uns serveis socials basats en l'atenció personalitzada i integral. Els serveis socials han d'assegurar una atenció personalitzada mitjançant l'avaluació integral de la seva situació personal i familiar, tenint en compte el respecte a la dignitat de les persones, la seva autodeterminació i la seva llibertat d'elecció.

Treballarem per a garantir el dret a l'elecció de servei o de prestació dins de les possibilitats que permeti la normativa. Qualsevol intervenció en l'àmbit dels serveis socials requereix que la persona afectada hi hagi donat el seu consentiment específic i lliure i n'hagi estat informada prèviament, llevat que afecti menors o persones incapacitades, situació en què se seguirà el procediment legalment establert.

Persones majors

- 043.- Continuarem ampliant el nombre de places geriàtriques als municipis que ho necessitin, i executarem els nous centres residencials de Maó i es Castell.
- 044.- Obrirem una via prioritària de negociació amb l'Estat espanyol per eliminar el diferencial negatiu de les pensions de les Illes Balears en relació a les de la resta de l'Estat. Impulsarem els canvis legals i normatius necessaris per eliminar qualsevol element de discriminació en el tracte que la Seguretat Social atorga al treball fix discontinu.
- 045.- Augmentarem les dotacions dels serveis que fan possible l'envelliment en el lloc on habitualment viu la persona major, reservant les places públiques i concertades de caràcter residencial per a aquells casos en els quals la família o la comunitat no pugui donar una resposta satisfactòria.
- 046.- Desenvoluparem accions d'informació i sensibilització per respectar l'orientació afectivosexual de les persones majors LGTBI+ en la vida pública en general, i en residències i altres institucions en particular. Promourem l'assessorament i la formació dels professionals que atenen la gent gran per millorar el respecte a la llibertat sexual.

Autonomia i atenció a la dependència

- 047.- Defensarem un finançament suficient per poder desplegar al llarg de la legislatura, de manera completa i amb garanties d'agilitat i qualitat, la Llei de promoció de l'autonomia i d'atenció a la dependència, per tal de garantir l'accés de les persones dependents als programes i serveis que donin resposta a les seves necessitats i a les dels seus cuidadors.
- 048.- Assumim com a horitzó l'ideari del Fòrum de Vida Independent i Diversitat. Tot i les dificultats pressupostàries i tècniques, ens comprometem a desenvolupar una llista d'objectius mínims i un calendari d'actuacions per incorporar la perspectiva FVID a les polítiques socials del Consell Insular i del Govern de les Illes Balears, amb l'objectiu de garantir el dret a la vida independent, l'empoderament de les persones dependents sobre el conjunt de la pròpia vida, la superació del model familiar d'atenció a la dependència, i la prevenció de la institucionalització forçosa.
- 049.- Incorporarem els criteris de vida independent dins la Cartera de Serveis Socials de la comunitat autònoma, amb l'objectiu de garantir el dret a l'assistència personal, la gestió de proximitat, la dotació econòmica suficient i suprimir el copagament o ajustar-lo a la renda disponible dels usuaris.
- 050.- Impulsarem el Programa pilot de lliure assistència personal posat en marxa per la Fundació per a Persones amb Discapacitat de Menorca, amb un calendari d'increment anual d'hores d'atenció personal i que garanteixi la lliure elecció de l'assistent per part de les persones que participin en aquest programa.
- 051.- Impulsarem la introducció, en les agendes de la discapacitat, en les campanyes de sensibilització ciutadana i en formació dels professionals socio-sanitaris i de serveis socials, de la filosofia de la vida independent, la diversitat funcional, la diversitat afectivosexual i la perspectiva LGTBI+ del col·lectiu dependent.
- 052.- Aprovarem un Pla insular de millora de l'accessibilitat per a persones amb discapacitat i diversitat funcional, amb la participació directa de les persones afectades i de les entitats socials del sector, amb l'objectiu de coordinar i donar un nou impuls a les mesures de totes les administracions per garantir un accés lliure i igualitari a qualsevol espai públic.

Pobresa i inserció social

- 053.- Assumim com a pròpies les reivindicacions i propostes de la Taula del Sector de les Illes Balears, EAPN i altres plataformes i entitats compromeses en la lluita contra l'exclusió social, i ens comprometem a incorporar-les com a referència bàsica de l'agenda de política social de les institucions on siguem presents.
- 054.- Seguirem impulsant mesures contra la pobresa i l'exclusió social a Menorca, amb la partici-

pació dels ajuntaments i dels agents socials i educatius implicats, i amb l'objectiu prioritari d'atacar la pobresa infantil. L'objectiu és garantir l'alimentació suficient i adequada de tots els infants i les seves famílies, el subministrament d'aigua i electricitat a totes les llars, exempcions de pagaments d'impostos municipals a famílies desfavorides, exempcions i bonificacions de quotes d'escolarització infantil no obligatòria, i accés prioritari a mesures compensatòries i de foment de la igualtat.

A tal fi, és imprescindible garantir l'acció conjunta entre els centres educatius, els serveis socials municipals i les entitats que estan al servei de la infància incentivant programes de col·laboració conveniats entre les diferents administracions responsables.

055.- Promourem incentius i línies d'ajuda prioritària del Consell Insular i el Govern de les Illes Balears per a aquells ajuntaments que duguin a terme mesures de xoc contra la pobresa.

056.- Garantirem el dret a la mobilitat per a l'accés a la feina amb bonificacions i tarifes socials en el transport públic per als aturats i per a totes les persones per davall d'un llindar mínim d'ingressos.

Tercer Sector i associacionisme solidari

057.- Donarem suport a les iniciatives del dinàmic teixit associatiu menorquí nascudes des de la base (associacions de veïns, centres d'oci, associacions d'afectats, ONG, etc.) per a la solidaritat i l'ajuda mútua i l'autogestió de serveis bàsics. Les administracions públiques han de fomentar les iniciatives que beneficiïn la cohesió social sense manipulació ni interferències i sense fer clientelisme.

058.- Millorarem les condicions de la relació entre les administracions i les entitats del Tercer Sector que gestionen programes i serveis socio-sanitaris, en especial quan són de caràcter públic. Garantirem un finançament estable i segur, seguirem treballant perquè les clàusules socials siguin una realitat i realitzarem campanyes de sensibilització perquè la ciutadania conegui la seva feina i es promogui l'associacionisme i el voluntariat.

059.- Seguirem potenciant el mercat social i les xarxes d'intercanvi de béns i serveis entre els ciutadans i ciutadanes a través de les entitats socials. El Consell Insular de Menorca elaborarà, d'acord amb les entitats socials implicades i els ajuntaments, una fira plurianual del mercat social.

060.- Establirem mesures de suport a les entitats socials perquè puguin mancomunar serveis administratius i de gestió, amb l'objectiu de reduir la burocràcia, millorar tècnicament la gestió i reduir les despeses d'estructura. Treballarem per la substitució progressiva de subvencions cap a noves formes de col·laboració entre les administracions i les entitats no lucratives, per tal de donar més estabilitat a les seves activitats.

Migracions, ciutadania i interculturalitat

061.- Garantirem l'accés de totes les persones, amb independència de la seva situació administrativa, als serveis socials i sanitaris. Facilitarem la inscripció de totes les persones immigrades als padrons municipals com a porta d'accés als serveis.

062.- Reclamarem per a les Illes Balears les competències exclusives en immigració, ciutadania i interculturalitat, i mentre no les tinguem, i en la mesura que la legislació ho permeti, garantirem l'accés de les persones immigrades als programes i recursos d'orientació laboral i formació ocupacional.

063.- Impulsarem, des del Fons Menorquí de Cooperació i amb el seu lideratge i en coordinació amb les altres administracions, entitats i plataformes, el desenvolupament del Pla d'acollida de persones refugiades a Menorca, i hi incorporarem els mecanismes que permetin l'arribada i estada a Menorca de persones demandants de protecció internacional o refugiades, des del convenciment que es tracta d'una obligació legal, ètica, i una resposta ajustada als valors de solidaritat i defensa dels drets humans.

064.- Tornarem a convocar els fòrums de la immigració, autonòmic i insular, amb l'objectiu d'im-

pulsar la seva refundació com a fòrums de ciutadania i interculturalitat, redefinint les seves funcions, ampliant els seus participants, i dotant-los dels recursos necessaris perquè puguin dissenyar una autèntica política d'intercanvi i cohesió cultural, en especial entre les associacions de persones immigrades i la resta del teixit associatiu.

- 065.-** Lluitarem activament contra qualsevol forma de discriminació, xenofòbia i rebuig a la diversitat de qualsevol tipus, amb campanyes de sensibilització ciutadana en general, i de col·lectius i sectors en particular.

Cooperació internacional

Vivim en un món globalitzat que planteja nous reptes i oportunitats per a la cooperació al desenvolupament. La inestabilitat econòmica i financera, el canvi climàtic, els moviments migratoris, els conflictes bèl·lics, la seguretat o l'augment de les desigualtats arreu posen en evidència que les fronteres entre Nord i Sud s'han diluït perquè es tracta de processos que afecten el conjunt de la comunitat internacional i que, per tant, calen noves perspectives i la incorporació de noves formes de governança per afrontar aquests nous desafiaments globals.

En aquest marc de creixent interdependència, els governs locals es veuen abocats a convertir-se en actors de referència per donar resposta a uns reptes globals que incideixen en el territori local. Aquesta consideració del paper estratègic que han de jugar els governs locals en la cooperació al desenvolupament queda reforçada en l'agenda 2030 de Nacions Unides sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Des d'aquesta perspectiva de la responsabilitat global, explicitam el nostre compromís amb la cooperació al desenvolupament com a política pública i amb la construcció d'un nou model per al desenvolupament humà sostenible.

- 066.-** Treballarem per una Menorca complidora dels ODS. Assumim el compromís d'adoptar els ODS com a marc i orientació que guiï totes les nostres polítiques públiques, i no només les de cooperació.
- 067.-** Ens comprometem a l'aplicació de la coherència de polítiques, per la qual cosa el nostre pla de govern estarà en sintonia amb el desenvolupament humà sostenible i equitatiu, amb una visió a mig i llarg termini, i amb la promoció d'una major coherència de les polítiques públiques.
- 068.-** Donarem prioritat en el marc de la nostra acció de govern aquelles iniciatives o projectes que especifiquin a quin ODS s'ajusten.
- 069.-** Implicarem en aquesta fita a totes les àrees de govern, i no només a la de cooperació, atès el caràcter transversal i multidimensional de les transformacions que promouen els ODS.
- 070.-** Potenciarem l'educació per a la ciutadania global i dels ODS com a mecanismes per crear consciència i participació ciutadana.
- 071.-** Promourem la implicació en el compromís de Menorca amb la cooperació i els ODS al conjunt d'agents socials i econòmics, així com a la ciutadania.
- 072.-** Treballarem per avançar cap a un model de cooperació horitzontal, basat en les relacions d'interès mutu, igualitàries i centrades en la transferència de coneixements.
- 073.-** Reforçarem el paper del Fons Menorquí com a l'estructura més propera i que compta amb la solvència i l'expertesa necessàries per ocupar-se de les qüestions de desenvolupament i cooperació, i desenvoluparem el Pla estratègic del Fons, aprovat l'any 2018, com l'eina idònia pel bon govern del Fons i per millorar l'eficiència i la incidència de les seves accions.
- 074.-** Ens comprometem a complir i fer complir, a totes les institucions on siguem presents, els objectius anuals del pla de regularització de les aportacions del Consell Insular i els ajuntaments al Fons Menorquí de Cooperació, i a continuar avançant fins aconseguir que es destini a la cooperació per al desenvolupament un 1% del pressupost dels governs locals.
- 075.-** Fomentarem l'establiment de projectes de solidaritat i cooperació en col·laboració amb les

entitats LGTBI+ de països que treballen per la no discriminació col·lectiva i la seva integració social.

Habitatge **Més per Menorca** reconeix i agraeix la feina de sensibilització que han realitzat durant els darrers anys les diverses plataformes contra el desnonament al conjunt de l'Estat espanyol, i a Menorca en particular: la seva mobilització ha fet visible un fet de greus conseqüències socials, i ha posat sobre l'agenda política la urgència i necessitat d'afrontar una reforma global de la regulació de l'habitatge que faci efectius els drets reconeguts per la Constitució.

- 076.-** Garantirem que cap persona que resideixi a Menorca, de manera estable o temporal, estigui mancada d'un lloc on aixoplugar-se. De manera ordinària tothom ha de comptar amb un habitatge en condicions, i en els casos d'extrema necessitat amb un servei d'alberg i acollida que aporti, a més d'aixopluc provisional, l'atenció personal necessària per a la seva adequada derivació als serveis socials.
- 077.-** Establirem un registre autonòmic d'execucions hipotecàries i desnonaments i uns protocols de coordinació entre els serveis socials (del Consell i dels ajuntaments) i l'IBAVI per garantir una actuació ràpida i efectiva davant qualsevol risc de desnonament.
- 078.-** Desenvoluparem i aplicarem la Llei de l'habitatge de les Illes Balears elaborada amb gran participació social i aprovada pel Parlament de les Illes Balears fa menys d'un any, que contempla, entre d'altres aspectes:
1. una concreció de la funció social de l'habitatge;
 2. un impuls de les polítiques d'accés a un habitatge digne i una regulació dels usos de l'habitatge;
 3. l'establiment d'un sistema integral d'identificació i gestió dels habitatges en desús, aprofitant al màxim les competències legislatives i executives per evitar i sancionar l'especulació amb els habitatges en desús;
 4. la possibilitat d'expropiació, definitiva o temporal, de l'ús d'habitatges propietat d'entitats financeres i de les seves filials immobiliàries;
 5. incentius fiscals, bonificacions i exempcions als propietaris que oferisquin els seus immobles a l'administració o els posin a disposició de borses socials d'habitatge;
 6. la penalització de la tinença en propietat d'habitatges buits sense cap tipus d'ús.
- 079.-** Reforçarem els serveis de mediació i els ajuts d'urgència per ajudar les famílies que pateixen risc de ser desnonades, amb l'objectiu prioritari d'evitar el desnonament de famílies amb fills o persones dependents a càrrec.
- 080.-** Seguirem fomentant l'ús del parc d'habitatge públic existent i la seva rehabilitació amb criteris d'accés que prioritzin l'estat de les famílies o les persones per damunt de les seves capacitats de pagament, i amb atenció especial a l'allotjament de persones joves, famílies monoparentals i persones grans o que, per alguna discapacitat, tinguin pensions reduïdes.
- 081.-** Vetlarem pel bon funcionament de l'IBAVI a Menorca, per millorar la seva capacitat per fomentar l'accés a l'habitatge digne per a les persones sense llar o amb dificultats per accedir a un habitatge.
- 082.-** Potenciarem noves formes de residència i de tinença alternatives a la propietat privada, en especial creant una xarxa insular d'habitatges socials de lloguer, i la creació de nous models d'espais per a la convivència: habitatges col·lectius, allotjaments assistits, cooperatives d'habitatge, pisos tutelats, etc.
- 083.-** Negociarem l'adquisició d'edificis abandonats als nuclis urbans menorquins per augmentar el parc públic d'habitatge de protecció oficial

Igualtat i corresponsabilitat

- 084.-** Treballarem de manera integral i transversal per la superació dels patrons patriarcals i androcèntrics que continuen marcant l'actual societat. Promourem l'aplicació efectiva a tots els àmbits de les lleis i normes orientades a avançar cap a la vertadera igualtat entre homes i dones, l'exercici de la llibertat d'identitat i orientació sexual, i la prevenció de qualsevol manifestació de violència de gènere.
- 085.-** Seguirem desenvolupant la Llei autonòmica d'igualtat entre homes i dones, impulsada i aprovada la passada legislatura, que inclou mesures concretes per a la potenciació de la corresponsabilitat i la igualtat en tot allò que fa referència a l'atenció i cura d'infants i persones dependents.
- 086.-** Promourem la formació en la igualtat, l'educació afectivosexual i la perspectiva de gènere en tots els nivells educatius.
- 087.-** Donarem suport al foment de l'associacionisme de dones i a la millora dels canals de participació de les dones en l'espai públic.
- 088.-** Millorarem l'atenció i establim ajuts econòmics i assistencials per a dones i els seus fills i filles que hagin estat víctimes de violència, amb independència de l'existència o no d'un procés judicial.
- 089.-** Constituïrem una xarxa suficient i adequada de serveis socials públics, centres de dia i residències per a la cura de menors, persones majors i amb diversitat funcional.
- 090.-** Aprovarem pressuposts participatius amb perspectiva de gènere.
- 091.-** Prendrem mesures per prevenir i pal·liar la violència masclista, i reclamarem a l'Estat el finançament necessari per a l'atenció jurídica, psicològica i social de les víctimes.
- 092.-** Farem el possible perquè l'església catòlica tingui les mateixes obligacions fiscals que les altres confessions religioses, associacions o grups de persones.
- 093.-** Assegurar les mesures de protecció dels menors amb els programes de prevenció, detecció i intervenció vigents i actualitzant-los en la mesura que sigui necessari.
- 094.-** Creació del defensor del Menor dependent del Parlament i no del Govern, vinculat dins l'organigrama del síndic de greuges.
- 095.-** Promourem el Protocol Contra la Violència Sexista i Sexual aprovat pel Consell Insular.

Menors i família

- 096.-** Desenvoluparem la Llei de suport a les famílies, aprovada fa un any, per a la promoció de mesures que facilitin la conciliació entre la vida laboral i la vida familiar, amb un capítol específic per a les famílies nombroses.
- 097.-** Reforçarem i desenvoluparem el model educatiu d'atenció als infants de 0 a 3 anys i les seves famílies, tot recollint i donant un nou impuls a la lloable i fecunda experiència d'aquest sector a Menorca.
- 098.-** Assegurarem l'accés de totes les famílies a un mínim d'activitats de lleure educatiu, cultural i esportiu en els espais extraescolars i en els períodes de vacances, amb programes de suport, beques o preus públics bonificats.
- 099.-** Millorarem els recursos de l'InJove com a organisme de referència a Menorca en aquest àmbit d'actuació, i potenciarem els acords de col·laboració i sosteniment de les entitats socials i centres oberts i de lleure que treballen en aquest àmbit.
- 100.-** Afavorirem la visibilitat social de la diversitat de models familiars, i garantirem els drets de les persones LGTBI+ en la declaració d'idoneïtat en els processos d'adopció.

- 101.-** Promourem el Protocol Contra la Violència Sexista i Sexual aprovat pel Consell Insular.

Responsabilitat social i contractació pública

- 102.-** Potenciarem l'establiment i l'aplicació de clàusules socials i ambientals en la contractació pública per convertir-la en un instrument d'inclusió social i de sostenibilitat mediambiental.
- 103.-** Incorporarem criteris de responsabilitat social corporativa en totes les ofertes de contractació i relacions comercials de les administracions autonòmiques i insulars. Aquests criteris hauran d'incloure mesures com la racionalització i flexibilització d'horaris, la conciliació de la vida laboral i familiar dels treballadors i de les treballadores de les empreses contractants, la formació permanent, el teletreball, la compra de productes certificats de Comerç Just, o la creació de bancs d'hores a crèdit dins les empreses.
- 104.-** Adoptarem mesures perquè les administracions públiques i les empreses promoguin les reduccions voluntàries de jornades laborals, per fomentar un millor repartiment del treball.
- 105.-** Fomentarem l'economia social i l'emprenedoria social, impulsant en l'àmbit insular i local aquelles iniciatives econòmiques i empresarials que generin un major valor social i mediambiental. En particular, i en relació al Pla director sectorial de residus de Menorca, recuperarem la visió integrada ambiental i social que s'ha abandonat durant els últims anys, en pro de l'ocupació de persones amb risc d'exclusió social en l'àmbit dels serveis del medi ambient i la gestió de residus, i el suport actiu a les entitats sense ànim de lucre que desenvolupin projectes innovadors en aquest àmbit.

2 - SALUT

Gestió pública i drets universals

- 106.-** Garantirem l'assistència sanitària pública (primària i hospitalària) a totes les persones que estiguin residint al territori de la Comunitat Autònoma.
- 107.-** Reforçarem i difondrem la figura del defensor de l'usuari sanitari, a fi de dotar tot el sistema de més autonomia, transparència i equitat.
- 108.-** Promourem, de forma progressiva, la constitució de consells municipals de salut com a vies de participació comunitària a fi de comprometre i d'implicar els ciutadans en els afers públics per consensuar les polítiques de salut de la població.
- 109.-** Durem a terme un paquet de reformes a l'Hospital Mateu Orfila per millorar la qualitat dels serveis, l'atenció dels pacients i les bones pràctiques professionals:

- 1) Crearem una unitat d'hospitalització de cures pal·liatives.
- 2) Habilitarem els espais per poder assistir adequadament els pacients provinents del centre penitenciari.
- 3) Adequarem els espais per poder assistir els pacients amb sospita de malaltia infecciosa greu.

Salut i insularitat

- 110.-** Adequarem les compensacions per desplaçament dels malalts a les seves necessitats reals i el pagament en un termini màxim de 3 mesos, així com dels endarreriments que hi pugui haver, en un termini màxim de sis mesos.
- 111.-** Garantirem el servei de transport aeri sanitari a Menorca amb una avioneta ambulància a l'aeroport de l'illa les 24 hores del dia, i la regularització de l'helisuperfície de l'Hospital Mateu Orfila per quan hagi de funcionar l'helicòpter en substitució de l'avioneta ambulància.
- 112.-** Impulsarem millores en la gestió del sistema d'hostatge per a pacients i/o acompanyants de Menorca, Eivissa i Formentera, que inclou l'espai residencial a Son Espases, la residència de Can Granada i els pisos de les associacions de malalts, així com la reserva d'espai per a una nova residència a l'antic hospital de Son Dureta.

Promoció de la salut

- 113.-** Seguirem impulsant les visites d'especialistes a Menorca.
- 114.-** Situarem la salut maternoinfantil com a eix fonamental en les polítiques i en els plans de salut en els àmbits de prevenció, assistencials i rehabilitadors.
- 115.-** Impulsarem nous programes d'educació sanitària, en coordinació amb la Conselleria d'Educació, per fomentar hàbits saludables d'alimentació i d'exercici físic per a la prevenció de futures patologies de la població infantil i juvenil.
- 116.-** Establirem mesures d'humanització dels serveis sanitaris. El respecte a la dignitat de la persona i a la llibertat individual s'han de concretar en els drets a la informació amb relació a la salut, l'autonomia del pacient i la documentació clínica: consentiments informats, voluntats anticipades.
- 117.-** Realitzarem campanyes periòdiques genèriques i específiques d'informació i prevenció de les malalties de transmissió sexual (MTS), especialment de la SIDA, i afavorir l'accés a les mesures de prevenció de les MTS.
- 118.-** Facilitarem l'accés a la prova ràpida de VIH-SIDA, de manera confidencial, discreta i gratuïta, fent un reconeixement oficial del dia 20 d'octubre com a Dia Mundial de la Prova del VIH. Millorarem l'assessorament i el tractament de les malalties infeccioses i el VIH a tot el sistema públic de salut.
- 119.-** Potenciarem els estudis de salut integral de persones lesbianes, dones bisexuals, dones transsexuals i persones intersexuals, no només des d'un punt de vista mèdic, sinó també des del camp de ciències socials i les humanitats.
- 120.-** Revisarem en profunditat, actualitzant les dades i tenint en compte el marc normatiu de la Llei de dependència, el Pla sociosanitari de Menorca.
- 121.-** Denunciarem les postures pseudocientífiques en les pràctiques i teràpies pseudomèdiques que pretenen patologitzar i modificar l'orientació afectivosexual de la persona.
- 122.-** Promourem un nou Pla de drogues per al conjunt de les Illes Balears, amb una diagnosi real sobre hàbits i nivells de consum, amb la definició d'actuacions concretes adreçades a la informació, la prevenció i el tractament de les drogodependències, sense perjudici de donar suport a la legalització i normativització de les drogues blanques que encara són il·legals (cànnabis).
- 123.-** Treballarem per tal de fer efectives les conclusions prescrites per la Ponència d'estudi del Parlament de les Illes Balears per a la regulació dels clubs socials de cànnabis (CSC) i de l'ús terapèutic del cànnabis dirigides principalment en la següent direcció:
- Fomentar la recerca i l'avaluació de l'evidència científica pel que fa als usos terapèutics dels cànnabis i els derivats sintètics cannabinoides.
 - Impulsar la regulació integral responsable del cànnabis i dels CSCs per part de les Corts Generals.
 - Elaborar estratègies preventives i informatives sobre el consum responsable del cànnabis, així com programes de reducció de risc i danys per a persones consumidors.
- 124.-** Incorporarem elements en l'àmbit educatiu que actuïn sobre l'ambient alimentari insà, actuacions com introduir elements de cuina i salut alimentària en l'àmbit curricular, menjadors escolars de proximitat o els horts escolars.
- 125.-** Desincentivarem l'alimentació insana a espais públics (centres educatius, centres sanitaris, seus de l'administració,...).

- 126.-** Regularem la publicitat alimentària dirigida al públic infantil a la televisió autonòmica IB3 (s'entén publicitat de productes alimentaris amb alts continguts de sucres i greixos dirigits principalment a públic infantil i dins horari infantil).

Atenció primària

- 127.-** Recuperarem la filosofia de l'atenció primària de proximitat, en què els centres de salut han de servir per promocionar la salut i per educar la població, i ha de tenir la capacitat de convertir-se en centres cívics per a activitats relacionades amb la salut. Donarem més poder resolutiu a l'Atenció Primària tant en l'àmbit de la prevenció com de les proves funcionals.
- 128.-** Posarem en marxa polítiques preventives, tant de malalties com d'altres activitats relacionades amb la salut, en l'àmbit de l'atenció primària.
- 129.-** Dotarem adequadament de personal d'atenció primària els centres de salut (pediatres, comares, personal d'infermeria, metges de família, etc.), la qual cosa ha de permetre desenvolupar una autèntica cartera de serveis comunitaris. Incrementarem el temps per visita.
- 130.-** Garantirem que a cada centre de salut hi hagi com a mínim un metge d'atenció a infants titulat en pediatria, cosa que fins ara no es compleix al Centre Canal Salat.
- 131.-** Millorarem la dotació als centres d'atenció primària dels mitjans tecnològics necessaris, i adequarem els equipaments d'urgència dels centres de salut (PAC) per evitar l'excessiva pressió sobre els serveis d'urgències hospitalàries.

Salut mental

- 132.-** Impulsarem un nou model d'atenció a la salut mental que afavoresqui el treball en xarxa enfront de l'actual model hospitalocèntric, més orientat al treball descentralitzat i més adient per a la rehabilitació dels pacients, focalitzant-los en l'atenció primària i la rehabilitació psico-social i laboral.
- 133.-** Elaborarem un nou Pla de salut mental que desenvolupi estratègies assistencials comunitàries descentralitzades, la informatització de tots els recursos de salut mental, la generació de recursos específics als espais sociosanitaris i la millora dels allotjaments tutelats.
- 134.-** Crearem els espais adequats per a l'atenció aguda o crònica dels pacients amb malaltia psiquiàtrica i, si cal, es construirà un edifici annex a l'hospital Mateu Orfila, sempre tenint en compte el criteri dels experts.

Infraestructures socio sanitàries i altres millores

- 135.-** Continuarem amb l'execució del projecte de centre socio sanitari a l'antic Hospital Verge del Toro, a Maó.
- 136.-** Adequarem les plantilles i els recursos sanitaris a les necessitats reals. Durant aquesta darrera legislatura s'han recuperat uns 1.300 professionals de la salut que el govern del PP va acomiadar.
- 137.-** Millorarem les mesures de prevenció i protecció del personal sanitari davant les agressions que puguin patir.
- 138.-** Millorarem el còmput de temps treballat del personal d'infermeria, afegint el temps que el personal d'infermeria de les unitats d'hospitalització, de cures intensives, urgències i d'altres on es treballa per torns i estigui justificat ha d'emprar al final del torn de feina per fer el traspàs d'informació dels pacients al seu càrrec, ja que es tracta d'un temps necessari per garantir la continuïtat i la qualitat de les cures d'infermeria.
- 139.-** Continuarem convocant oposicions per les diferents categories professionals, per donar estabilitat al lloc de feina.
- 140.-** Incrementarem de forma progressiva les retribucions dels professionals assistencials amb l'objectiu d'equiparar-los als estats de la Unió Europea, en proporció al nostre nivell de

desenvolupament econòmic.

- 141.- Promourem la formació específica dels professionals dels centres sanitaris perquè adquireixin i desenvolupin els coneixements, habilitats, aptituds i actituds adequats per a una correcta atenció de la població immigrada, diversa tant per l'idioma com pels distints costums culturals. Promourem la figura del mediador sanitari.
- 142.- Millorarem la capacitat i formació del personal sanitari per tal d'oferir informació fiable sobre l'homosexualitat, la transsexualitat i la intersexualitat, i garantir l'atenció de qualitat als pacients de qualsevol orientació sexual.

Salut i llengua pròpia

- 143.- Revisarem el Decret de català a la sanitat pública per garantir millor que tots els pacients puguin ser atesos en les dues llengües oficials, català i castellà. En aquest sentit considerem que el nivell de coneixement per als metges ha de ser el B2.
- 144.- Realitzarem cursos d'acolliment lingüístic i cultural per al personal sanitari nouvingut, i promourem la capacitat en llengua catalana en horari laboral per al personal.
- 145.- Elaborarem perfils lingüístics dels llocs de treball tant per garantir el dret a rebre atenció en llengua catalana com per atendre correctament en llengües estrangeres els usuaris que desconeguin les llengües cooficials.
- 146.- Exigirem, als plecs de clàusules dels contractes públics dels serveis externs, el lliurament en català de programes informàtics, estudis, informes, etc.
- 147.- Impulsarem reglaments de normalització lingüística als centres de salut i a l'Hospital Mateu Orfila per tal de garantir el compliment de la Llei de Normalització Lingüística en l'àmbit sanitari i de la salut.

3 - INFÀNCIA Per construir una societat justa s'han de posar els fonaments des de l'equitat per açò esteim convençuts que s'ha de construir una Cultura d'Infància cuidant i protegint els infants, de manera ben especial els de les edats primerenques. Cal donar una resposta social integral que inclogui els infants, sobretot els més petits i les seves famílies, com a ciutadania amb ple dret a l'educació i a la cultura. En aquest sentit, l'atenció expressa envers les famílies i infants en situació més vulnerable, apostant per la inclusió social i educativa en aquestes edats més primerenques són mesures de prevenció per una societat més equitativa i justa. A tal fi es prioritzaran els següents objectius:

- 148.- Planificar els actes culturals de manera que facilitin i incentivin la participació de famílies amb infants i es tindran en compte de manera especial les propostes per als infants d'edats primerenques i les seves famílies.
- 149.- Revisar la normativa d'espais i activitats d'oci que incloguin la presència d'infants de 0-3 de manera que quedi garantida la protecció i l'atenció a les necessitats dels infants d'aquestes edats i de les seves famílies.
- 150.- Oferir programes d'acompanyament a la criança, tant d'infants escolaritzats com no escolaritzats.
- 151.- Oferir programes específics d'acompanyament de les famílies més vulnerables amb infants menuts.

4 - JOVENTUT Menorca ha de ser una terra que garanteixi que el jovent té totes les eines i oportunitats per poder viure de forma independent i amb llibertat. Una terra emancipadora del jovent on es garanteixi l'oportunitat de trobar una feina adequada a la formació i de remuneració digna, l'accés a l'habitatge a preus populars i un model d'oci alternatiu i de consum sostenible i saludable.

A més, apostem per la conformació d'un jovent conscient, lliure i crític, que desenvolupi l'exercici de la seva ciutadania i que disposi de les eines per a participar activament de la vida cultural, social i política del nostre país.

- 152.-** Recuperarem el paper central de la població jove en el futur social, polític i econòmic de Menorca i les dificultats que presenta aquesta en tots els àmbits: laboral, habitacional, econòmic, etc.
- 153.-** Fomentarem la participació del jovent i una nova cultura ciutadana basada en els valors republicans, la implicació amb l'entorn, la cooperació i el sentiment de comunitat.
- 154.-** Fomentarem la visió juvenil als convenis col·lectius i que es creïn mesures per encoratjar els joves a sindicar-se i a presentar-se com a delegats sindicals.
- 155.-** Impulsarem el Consell de la Joventut de Menorca, com a òrgan de representació del teixit associatiu i polític juvenil de l'illa..
- 156.-** Fomentarem actuacions perquè els joves puguin exercir el dret a vot als 16 anys, com ja hem fet aquesta passada legislatura modificant la Llei autonòmica de les iniciatives legislatives populars per ampliar la participació a estrangers residents i majors de 16 anys.
- 157.-** Treballarem perquè tothom pugui accedir a una bona formació a l'illa, amb sistemes adients a les necessitats dels estudiants i de l'economia productiva de Menorca.
- 158.-** Desenvoluparem programes a favor d'una ocupació digna que combati la manca d'oportunitats i la precarietat laboral i que permeti l'emancipació del jovent. Això amb mesures per fomentar el retorn del talent jove a Menorca.
- 159.-** Treballarem per garantir accés a un habitatge digne a preus populars que permeti el jovent emancipar-se.
- 160.-** Treballarem per una educació laica, pública, gratuïta, de qualitat, no sexista i en català, que es fonsi en la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la justícia social.
- 161.-** Fomentarem un model d'oci alternatiu que fomenti la salut i nous hàbits de consum.
- 162.-** Treballarem per establir l'obligatorietat de l'educació afectivo-sexual reglada en els currículums educatius: una educació que ha de promoure una visió de la sexualitat en termes d'igualtat i corresponsabilitat, sempre sota col·laboració dels professionals sanitaris.
- 163.-** Elaborarem i aprovarem un Pla insular de joventut que detecti les necessitats i potencialitats actuals del col·lectiu, conscients que la crisi econòmica dificulta l'emancipació dels joves.
- 164.-** Incentivarem la contractació de professionals dins l'àmbit de la joventut per millorar i complementar els serveis existents.
- 165.-** Impulsarem espais regulats per a la pràctica de l'acampada juvenil.
- 166.-** Dotarem diversos espais públics per a la creació artística jove, a través d'un Pla d'actuació d'espais juvenils.
- 167.-** Incentivarem l'ús i eixamplarem els punts d'informació juvenil.
- 168.-** Donarem suport a les entitats socials i associacions juvenils per millorar-ne la formació dels membres i millorar la qualitat de les seves activitats, de la mateixa forma que vetlarem perquè es doni compliment a la normativa i aconseguir un temps lliure educatiu de qualitat per als infants i joves de Menorca.
- 169.-** Reforçarem l'activitat ordinària dels casals de joves i els potenciarem com a alternativa d'oci saludable en un sentit ampli. Promourem l'intercanvi, la coordinació i el coneixement mutu entre casals, tant a nivell de coordinadors i monitors com de joves participants en les activitats, i ampliarem l'oferta d'activitats que combinin l'element lúdic amb el vessant educatiu, socialitzador, de descoberta de l'entorn, d'autosuperació, etc.

5 - FOMENT DE L'ESPORT

- 170.- Impulsarem una política esportiva basada en la promoció de l'activitat física i esportiva i dels hàbits saludables entre els escolars, la participació social a través de l'associacionisme esportiu, i la coordinació de les entitats esportives amb el sistema educatiu, fomentant la reutilització de les instal·lacions dels centres educatius fora de l'horari escolar, i la millora d'aquests equipaments.
- 171.- Fomentarem i impulsarem la pràctica esportiva entre els escolars a través del Programa de l'Esport per a l'edat escolar conjuntament amb els clubs i federacions.
- 172.- Impulsarem programes d'activitat física per promoure hàbits saludables i l'educació esportiva en valors. Seguirem treballant des de totes les institucions contra la violència en l'esport.
- 173.- Facilitarem la pràctica de tots els esports en condicions d'igualtat, i amb adaptació a les necessitats de cada col·lectiu i territori.
- 174.- Fomentarem la participació de la dona en l'esport.
- 175.- Promourem la conscienciació contra la LGTBI+fòbia a l'esport i la normalització del ple exercici de la llibertat d'identitat de gènere.
- 176.- Potenciarem la integració social dels nouvinguts a través de l'esport.
- 177.- Treballarem per aconseguir una legislació fiscal i laboral adaptada a la realitat del teixit associatiu esportiu de Menorca.
- 178.- Millorarem la professionalització del món de l'esport base amb la coordinació de les escoles de monitors i educadors esportius, tant municipals com privades i associatives.
- 179.- Impulsarem mesures de compensació de la doble insularitat per als clubs esportius i esportistes en relació a les activitats de les seves federacions esportives.
- 180.- Donarem suport als esdeveniments esportius especials a Menorca, com a recurs generador d'activitat econòmica i d'afavoriment de la desestacionalització turística.

ECONOMIA I SECTORS PRODUCTIUS

“.....marca la nostra agenda política fer prevaldre l'estratègic sobre el conjuntural, l'estoc sobre el flux, el mig i llarg termini sobre el curt termini, les pauses sobre les presses i l'interès comú per sobre de l'individual ...”

Extracte del document *Menorca 2025*

L'economia de Menorca està marcada per una excessiva dependència del sector turístic. La major part d'empreses d'aquest sector, a més, és de propietat fonamentalment forana. Aquest fet comporta que les empreses duen a terme una política d'inversió bàsicament dirigida a l'obtenció del màxim rendiment en el mínim temps possible. No es tenen en compte criteris de sostenibilitat de la inversió ja que es tracta de capitals que, quan els convengui, es desplaçaran a altres destins que oferisquin majors rendibilitats. Reconduir aquesta tendència i posar el sector turístic al servei de l'economia global de l'illa és el repte més important que ens podem plantejar els gestors de les polítiques que es duguin a terme a Menorca en els propers anys.

La resta del quadre el protagonitza un sector industrial amb una profunda necessitat d'innovació permanent. En aquests sentit, de les tres indústries tradicionals, el calçat és la que s'ha adaptat millor als temps. El sector de la bijuteria es troba en un retrocés important sense que les infraestructures d'innovació de que disposa, com l'ITEB, tinguin capacitat de donar resposta als reptes del sector. Per últim, la indústria alimentària està en una situació d'estancament, entre la crisi general del sector industrial i les oportunitats que li brinda un sector primari força dinàmic, que experimenta processos de reorganització i de diversificació.

El fons del quadre el subministra la situació econòmica general: un alt índex d'atur, derivat d'un excedent de mà d'obra no qualificada i de difícil ocupabilitat, a la perifèria d'un mercat de treball marcat per l'estacionalitat, la baixa qualificació i la contractació precària. D'altra banda, cal assenyalar un finançament dels serveis públics totalment deficient, derivat del mal finançament de la Comunitat Autònoma, que afecta, de retruc, el del Consell Insular.

Però la realitat menorquina també té elements de diferenciació: en el marc d'aquest panorama, Menorca compta amb uns actius sobre els quals s'ha de basar una política econòmica que suposi un salt endavant:

- Territori i paisatge: en aquest capítol Menorca disposa d'uns actius incalculables que li permeten generar un producte turístic diferenciat, capaç d'atreure segments molt determinats del mercat turístic (naturalista, cultural, esportiu, hípic, observació d'aus, arqueològic...). Aquests actius diferencials permeten plantejar-se formes alternatives d'explotació del negoci turístic més d'acord amb els interessos globals de l'economia de l'illa.
- Qualitat de vida: Menorca és un referent en aquest capítol. La reputació i atractiu de l'illa és un actiu addicional per plantejar-se que emprenedors —tant de l'illa com de l'exterior— duguin a terme el seu projecte des de Menorca.
- «Ambaixadors»: Menorca disposa del suport potencial d'estiuejants i persones amb

vincles diversos —molts d'ells amb casa a Menorca— que estan disposats a donar suport a les mesures que s'impulsin per dinamitzar l'economia de l'illa. El fet de ser una illa, i relativament petita, dota d'identitat aquest grup de persones, que se senten identificades i solidàries amb la problemàtica de l'illa.

1 - POLÍTICA ECONÒMICA

- 181.-** Augmentar la competitivitat de la indústria menorquina i afavorir el creixement de noves empreses en el sector quaternari (TIC) i quinari (serveis vinculats al benestar) serà el nostre principal repte. Per donar-hi resposta, impulsarem totes les polítiques adreçades a donar suport a la innovació de les empreses a través de tots els instruments disponibles, tant autonòmics com insulars.
- 182.-** Impulsarem el Centre Bit a Alaior per tal de poder desenvolupar polítiques de recerca i innovació a alt nivell. Afavorirem la instal·lació al centre d'empreses dedicades a la R+D+i, tecnologies de la informació i comunicació. Promourem la descentralització dels programes de suport a les empreses que ara només es presten a la seu de Palma de la Fundació Bit per tal que s'imparteixin directament a Menorca.
- 183.-** A més del Centre Bit, promourem que a cada municipi hi hagi espais de viver d'empreses per tal que els nous emprenedors tinguin l'oportunitat de començar el seu projecte.
- 184.-** Fomentarem el sector quaternari de les noves tecnologies de la informació i comunicació. Per aconseguir-ho, impulsarem un programa autonòmic que impliqui avantatges perquè emprenedors d'aquest sector de qualsevol lloc del món puguin venir a Menorca a posar en marxa el seu projecte.
- 185.-** Promourem la internacionalització de les empreses industrials, incrementant els ajuts autonòmics per a la projecció exterior. S'estudiaran fórmules que permetin que la CAIB assumeixi directament les despeses de la presència de les empreses a les fires internacionals, com ja passa en el sector del turisme.
- 186.-** Donarem suport a la innovació en el sector del calçat promovent un conveni entre la CAIB i els dos principals centres tecnològics estatals per tal que determinats serveis es puguin prestar en condicions avantatjoses per a les empreses menorquines.
- 187.-** Continuarem donant suport al desplegament i a la correcta dotació econòmica del Pla d'Indústria de les Illes Balears, conscients que tota política industrial d'àmbit balear afavoreix l'economia de Menorca.
- 188.-** Promourem la creació de dos centres de recerca científica a Menorca, un dedicat a la prehistòria i un altre dedicat a la biologia marina, a partir de la col·laboració entre les administracions públiques (impulsats per la CAIB, amb participació de l'Estat i del Consell Insular), la UIB i altres institucions científiques, si escau. Els centres seguiran el model implantat a Catalunya amb un èxit notable, amb capacitat per captar fons de recerca estatals, europeus i internacionals que en financin el funcionament.
- 189.-** Generarem sinergies entre el sector agrícola-ramader i industrial alimentari. Impulsarem la gestió integrada de tot aquest sector, incloent la definició de perfils professionals, oferta formativa, aprenentatge pràctic, cooperativisme i altres formes de col·laboració entre empreses, diversificació, transformació, innovació, distribució, etc. És a dir, cal integrar i gestionar tota la cadena de generació de valor, mitjançant una agència on hi hagi tots els sectors implicats. Crearem el centre tecnològic de la indústria alimentària, focalitzat en els processos d'innovació en tota la cadena de generació de valor.
- 190.-** Utilitzarem les competències de planificació urbanística per fer política econòmica. Mitjançant la planificació urbanística es pot potenciar un turisme de qualitat o l'establiment de determinades indústries i empreses, així com protegir el petit comerç. Malauradament, Menorca disposa de competències molt limitades per a la promoció econòmica. No podem renunciar a utilitzar una competència local, com és la urbanística, per contribuir a desenvolupar el model sostenible que volem per Menorca.

- 191.- Elaborarem un Pla insular d'equipaments comercials que protegeixi el petit comerç urbà i que sigui un instrument de suport a l'oferta comercial singular i de qualitat, que és un element clau per a la qualitat de vida del menorquins i per a l'experiència satisfactòria dels turistes.
- 192.- Farem del finançament autonòmic i el règim especial per a les Illes Balears els nostres cavalls de batalla. L'única manera de millorar el finançament autonòmic i tenir un règim especial digne és disposar d'un govern autonòmic que sigui combatiu amb el Govern de l'Estat.
- 193.- Seguirem gestionant l'impost d'estades turístiques com a instrument de redistribució de les rendes generades pel turisme i de reconversió del model econòmic, en què l'element patrimonial i paisatgístics juguen un paper prioritari. Continuarem vetllant perquè la configuració de l'impost afavoresqui les empreses turístiques que obren més mesos a l'any.
- 194.- Donarem suport prioritari a les formes mancomunades i solidàries de propietat i gestió de l'empresa i de relacions comercials: cooperatives de treball, cooperatives de consum, plataformes d'intercanvi no monetari, empreses d'economia social, empreses d'inserció, i altres models que afavoresquin la responsabilitat social, l'equitat, la igualtat d'oportunitats i la redistribució de la riquesa.

2 - TREBALL I OCUPACIÓ

Els objectius de les polítiques d'ocupació són afavorir la millora laboral de la població ocupada, incrementar la proporció de les rendes salarials en el conjunt de la renda nacional, protegir el màxim possible la població desocupada forçosa, incrementar els drets socials i garantir els serveis bàsics al conjunt de tota la població insular.

Apostam per un treball digne i per afavorir la millora quantitativa i qualitativa de les condicions laborals com a mesura de reactivació econòmica. Les polítiques d'austeritat autoritària tan sols han aconseguit incrementar els efectes socials negatius de la crisi i no han facilitat la recuperació promesa. Avui és clar que afeblir i empobrir la demanda interna de la majoria de la població no és una política econòmica sensata, justa i ni tan sols útil.

- 195.- Reforçarem el diàleg social a nivell insular i a nivell autonòmic per aconseguir pactes d'estabilitat i qualitat en l'ocupació, adequat a la realitat econòmica i geogràfica de les Illes i de Menorca, fent especial atenció als col·lectius vulnerables: joves, dones, majors de 45 anys i persones en risc d'exclusió.
- 196.- Implicarem el sector públic en les polítiques de creació d'ocupació i foment de les polítiques actives.
- 197.- Revitalitzarem la política preventiva de riscos laborals i de malalties professionals.
- 198.- Garantirem el caràcter públic dels serveis d'ocupació i d'intermediació laboral i n'assegurarem un just finançament.
- 199.- Millorarem la qualificació dels demandants de feina, integrarem i homologarem els tres tipus de formació (reglada, ocupacional i contínua) de forma que es puguin completar els mateixos nivells formatius per distintes vies.
- 200.- Donarem la màxima prioritat, gran difusió i reforçament del Pla europeu de garantia juvenil.
- 201.- Incentivarem el repartiment del treball, evitarem el treball parcial «no desitjat», la pobresa laboral i la discriminació de les dones en el mercat laboral.
- 202.- Foment de la figura de l'AODL (Agent d'Ocupació i Desenvolupament Local) com a impulsor de l'economia local.
- 203.- Promourem l'estudi de la viabilitat de la implantació a Balears de la Renda Bàsica Universal.
- 204.- Treballarem per un major compromís real de l'empresariat illenc en la contractació de persones majors de 45 anys.

- 205.- Treballarem per augmentar les convocatòries del programa de subvencions "SOIB VISIBLES".
- 206.- Impulsarem un programa d'ocupació per a persones aturades majors de 45 anys a les PIMES; en concret, ajudes a la contractació i ajudes fiscals.
- 207.- Implantarem Clàusules Socials a les contractes públiques perquè garanteixin la no discriminació per edat.
- 208.- Impulsarem la avaluació dels actuals programes d'orientació per a l'ocupació perquè esdevinguin més útils i eficients.
- 209.- Afavorirem l'accés a l'ocupació pública de persones majors de 45 anys aturades garantint que en totes les ofertes públiques de treball es doni a aquest col·lectiu una puntuació extra a les bases de les convocatòries.

3 - TURISME

- 210.- Finalment, l'illa de Menorca té les competències de promoció turística transferides, cosa que ens possibilita prendre les decisions de forma autònoma sobre quina és la imatge i la comunicació a l'exterior que es vol fer de l'illa. Vincularem la política turística a les polítiques i gestió mediambiental al territori i a la preservació patrimoni cultural. Es crearà una marca identificable i lligada a l'illa Reserva de Biosfera, relacionada amb els seus principals atractius turístics fora de la temporada dels mesos d'estiu.
- 211.- En aquest sentit, s'ha de potenciar encara més que Menorca és Reserva de Biosfera, impulsarem un producte i marca turística al voltant d'aquesta i dels seus recursos eco ambientals, patrimonials, culturals, identitaris i gastronòmics. Així podrem crear un producte de qualitat, diferenciat i que ens ajudi a situar-nos en el mapa turístic.
- 212.- Posarem en marxa la recentment traspasada competència en promoció turística per part del Consell Insular de Menorca, i treballarem per donar un nou impuls a la cooperació entre el sector públic i el privat, convertint la Fundació Foment del Turisme de Menorca en l'entitat de referència en promoció.
- 213.- Establirem sinergies entre el sector turístic i els altres sectors productius de l'illa per crear un producte turístic de qualitat, diferenciador, que doni valor al territori, i que ajudi a l'allargament i/o desestacionalització de la temporada turística. L'organització de Clubs de Productes turístics han de partir d'oferta turística ja consolidada, com puguin ser el Camí de Cavalls o Menorca Talaiòtica, però a la cerca de nous productes que ajudin preservació d'activitats econòmiques preexistents a l'illa. El turisme ha de ser un canal per a la preservació de les activitats.
- 214.- Treballarem per augmentar la qualitat i la diversitat de l'oferta turística, a fi que el turisme actiu, de natura, cultural i de congressos siguin claus.
- 215.- Es llençarà una nova web Turística, més operativa i atractiva, més intuïtiva, que faciliti l'accés a la informació principal, però també que ofereixi experiències i oferta especialitzada, principalment, aquella oferta lligada a la temporada baixa. De la mateixa manera es potenciarà la gestió de la comunicació mitjançant les xarxes socials.
- 216.- Es continuarà treballant per aconseguir un transport aeri que allargui la seva operativitat durant tot l'any i que connecti Menorca amb més destinacions. Les vies de comunicació i de cooperació amb les companyies aèries es reforçaran amb l'objectiu que es mantenguin les línies operatives al llarg de tot l'any amb les principals destinacions, com poden ser Londres, París, Frankfurt o Milà. Igualment es reforçaran les col·laboracions amb operadors per incentivar mercats turístics estratègics, com poden ser Alemanya (Berlín), Itàlia (Roma), Txèquia (Praga), Noruega (Oslo), Dinamarca (Copenhaguen), Finlàndia (Hèlsinki) o Suècia (Estocolm) i, fins i tot, mercats més enllà dels europeus (Àsia).
- 217.- Impulsarem un Pacte del Turisme per a la gestió i promoció, l'objectiu del qual serà obrir un procés de recerca de consens, que aglutini un nombre ampli de representants dels àmbits turístic, polític, econòmic i social de Menorca, per tal d'identificar les principals tendències de

l'activitat turística a l'illa i definir-ne les bases del futur, desenvolupament i promoció.

- 218.- Treballarem pel reconeixement internacional de Menorca com a territori d'interès cultural i natural. Donarem valor especialment al patrimoni arqueològic, aprofitant la candidatura a patrimoni mundial de la UNESCO, posant en marxa fórmules de treball transversal i conjunt entre el Departament de Cultura i el de Turisme a fi de possibilitar la difusió dels valors patrimonials de la Xarxa Menorca Monumental com a atractiu turístic.
- 219.- Seguirem gestionant a nivell municipal i insular el lloguer turístic d'habitatges tot establint-ne la regulació adequada: el repartiment de la riquesa és clau perquè una activitat com és el Turisme s'entengui com una activitat plural i diversificada i que reporta valor afegit als habitants de l'illa.
- 220.- Impulsarem la regulació de l'oferta hotelera del «tot inclòs» perquè compleixi amb uns estàndards de qualitat mínims i tenguim en compte el teixit comercial i l'oferta complementària.
- 221.- Modernitzarem i millorarem la informació turística (senyalització d'interès turístic, oficines d'informació turística...).
- 222.- Mirarem de cercar sinergies amb la gestió de monuments privats, per tal d'incloure'ls en el programa de visites públiques: donar més visibilitat al privat de forma ordenada i en cooperació amb el públic.
- 223.- Actualitzarem i farem més atractius els monuments dependents de la Fundació de Foment de Turisme de Menorca: actualitzarem la proposta museística i de projecció de la Torre de Fornells i es farà una recreació de com era la vida en l'època de màxima esplendor de la Naveta des Tudons.
- 224.- Treballarem en la gestió del Camí de Cavalls des d'una òptica transversal que en faci compatible l'ús i el manteniment, atenent el valor històric, patrimonial i natural que el fan un dels grans atractius turístics de Menorca.
- 225.- Impulsarem el Pla d'usos del conjunt arquitectònic del Llatzeret en els àmbits formatiu i de recerca; cultural, lligat a actes i visites; i el turístic i d'hostatgeria.
- 226.- Obrirem la Cova de na Megaré al públic perquè, juntament amb la de s'Aigua, el conjunt de les Coves de Cala Blanca siguin un referent patrimonial i turístic dins i fora de Menorca.
- 227.- Es potenciaran aquelles iniciatives privades vinculades a la innovació turística, en línia amb la conservació i preservació ambiental, però també amb la pluralitat de l'activitat econòmica de l'illa.
- 228.- En els darrers anys les iniciatives destinades a impulsar i desenvolupar la millora contínua a l'illa mitjançant el Sistema Integral de la Qualitat Turística Espanyola en Destinació (SICTED) i un Sistema de Gestió Ambiental (SGA) i de Responsabilitat Social Corporativa (RSC) han quedat congelades i reduïdes a la mínima expressió. Es llançarà una línia d'impuls específica per a la potenciació de la implementació de sistemes de qualitat ambiental a les empreses turístiques de Menorca.

4 - AGRICULTURA

A més de ser un dels sectors que proporcionen ocupació i riquesa durant tot l'any, l'agricultura i la ramaderia són sectors que des de **Més per Menorca** es consideren estratègics per a l'illa pels següents motius:

- Com a productor d'aliments, i per tant per dur a terme tot el que fa referència a la sobirania alimentària.
- Com a gestor del territori. No oblidem que el sector agrari gestiona gairebé el 80% del territori de l'illa.
- Com a conservadors del paisatge. El model de paisatge de Menorca ha estat modelat per l'agricultura i la ramaderia des de temps ancestrals. De fet, el tom 5è de

la declaració de Menorca com a Reserva de Biosfera ens ho recorda i apunta a la conservació i potenciació.

Per tant, cal posar mesures per fer viables les explotacions agràries amb la finalitat de seguir conservant aquests tres aspectes fonamentals que les identifiquen i que les han de fer realment sostenibles.

- 229.- Donarem un nou impuls al Contracte Agrari de la Reserva de la Biosfera (CARB), per dotar-lo econòmicament i per millorar-ne les línies d'actuació.
- 230.- Adoptarem sempre mesures de discriminació positiva cap a les finques extensives que tinguin cura dels recursos naturals i productius a partir de les bones pràctiques agràries.
- 231.- Revisarem el Pla de desenvolupament rural (PDR). Les seves línies prioritàries seran: incorporació de joves agricultors, inversions, mesures agroambientals, inclusió de l'agricultura ecològica com a sector estratègic.
- 232.- Reclamarem, per la via del nou Règim Especial de les Illes Balears, la compensació dels costos de la insularitat en relació al conjunt de les Illes Balears, i a Menorca la doble insularitat.
- 233.- Apostarem per redimensionar les explotacions a fi de garantir al màxim la seva autosuficiència.
- 234.- Potenciarem la diversificació de la producció agrària i ramadera.
- 235.- Donarem suport als processos de transformació de les explotacions i a la venda directa dels productes amb la finalitat de donar-los valor afegit.
- 236.- Donarem suport a la dona pagesa com a motor imprescindible de les explotacions.
- 237.- Crearem incentius per crear productes transformats que facin viables les explotacions lleteres abans de caure en l'error de produir més.
- 238.- Controlarem els preus de la indústria per tal de garantir que no es pagarà el producte als pagesos per sota del preu de producció.
- 239.- Fomentarem el consum de productes locals, començant per incrementar-ne el consum als àmbits propis o responsabilitat de les administracions públiques: hospitals, menjadors escolars, centres de dia, etc. Això, incloent criteris de sostenibilitat alimentària en la contractació pública.
- 240.- Protegirem les varietats locals com les més adaptades al medi.
- 241.- Protegirem les races autòctones.
- 242.- Garantirem una certificació assequible i de qualitat a l'agricultura ecològica.
- 243.- Farem efectiva la declaració de les Illes Balears com a territori lliure de transgènics.
- 244.- No permetrem la ubicació d'indústries en sòl rústic que no responguin a les necessitats de l'explotació agrària en concret.
- 245.- Adoptarem mesures per tal que les noves activitats (entre elles el turisme) siguin un complement a la renda agrària generada per l'explotació. S'haurà de demostrar que l'agricultor a títol principal (ATP) n'és també beneficiari amb la finalitat que la nova activitat no sigui substitutòria de l'activitat agrària ni dels seus professionals.

En els darrers temps el sector ha vist amb preocupació com s'anaven venent finques agràries a nous propietaris, fet que respon més a estratègies inversores que no a finalitats de producció agrària, i s'utilitza aquesta com a excusa per dur a terme altres activitats que res tenen a veure amb la producció d'aliments. Aquesta situació ha fet, en alguns casos, perillar

la pervivència del pagès que fins aleshores gestionava l'explotació. Per tant, estarem vigilants a la finalitat d'aquestes finques, posant com a principal funció la producció agrària en mans dels professionals que l'han de gestionar realment, que han de ser els pagesos.

- 246.- Estarem atents i farem les aportacions necessàries en el desenvolupament de la Llei Agrària, perquè sigui una eina real per preservar l'agricultura i els seus actors imprescindibles, que són els pagesos i pageses de les nostres Illes. Defensarem les explotacions familiars i les cooperatives com a autèntica identitat de l'explotació agrària.
- 247.- Incentivarem sistemes d'explotació agrària que vagin més enllà del sistema d'amitgeria, el qual creim que frena noves iniciatives i crea inseguretat als pagesos.
- 248.- Elaborarem un Banc de Terres, començant per les finques públiques, on es puguin acollir els professionals agraris.
- 249.- Potenciarem les indústries que elaborin amb productes locals de qualitat i respectuosos amb el medi (que provinguin de finques adherides al CARB, Custòdia Agrària, ecològiques) fent possible la marca Reserva de Biosfera.
- 250.- Compensarem el cultiu de secà a fi de fomentar l'estalvi d'aigua i evitar la sobreexplotació de la terra.
- 251.- Explorarem mesures per millorar la qualitat de vida a les explotacions: transport escolar, noves tecnologies i comunicacions, camins rurals en bones condicions.
- 252.- Potenciarem els cicles formatius a Sa Granja. Cal adaptar-la als nous temps. Hem d'aconseguir que sigui un cicle de referència per a la formació dels pagesos de totes les Illes. Crearem un segon cicle exclusiu d'agricultura ecològica.

5 - PESCA

- 253.- Lluitarem per crear una Reserva Marina que inclogui tot el litoral de Menorca.
- 254.- Lluitarem per un servei de vigilància efectiu per a les reserves, amb prou efectius i cobertura de vint-i-quatre hores, i exigirem que es facin efectius els mitjans de què disposa el Ministeri d'Agricultura i Pesca per evitar activitats il·legals perjudicials per als fons marins.
- 255.- Limitarem l'activitat extractiva pesquera a un ritme sostenible i ordenat i eliminarem pràctiques no desitjables que provoquen sobrepesca o posen en perill els recursos marins.
- 256.- Promourem el consum de la producció pesquera de Menorca.
- 257.- Facilitarem la renovació i la modernització de la flota pesquera. Augmentarem els ajuts compensatoris durant les parades estacionals biològiques per a la pesca marítima destinades a conservar i protegir els recursos pesquers de la Mediterrània.
- 258.- Estimularem a través de les confraries de pescadors i les organitzacions de productors l'agrupació dels productors per millorar la comercialització i fer viable l'explotació sostenible del sector.
- 259.- Generarem conscienciació i limitarem els dies de pesca i les captures del cos d'aficionats amb llicència.

6 - ARTESANIA

- 260.- Potenciarem i incentivarem la professionalització de l'artesanía.
- 261.- Dotarem de més i millors serveis al Centre Artesanal de Menorca.
- 262.- Promocionarem el sector artesà.
- 263.- Potenciarem la formació i l'assessorament dels artesans.

- 264.- Fomentarem la participació del sector artesà.
- 265.- Impulsarem la coordinació de la política de fires i mercats a l'illa.
- 266.- Donarem suport en l'adaptació a la realitat actual.

TERRITORI I MEDI AMBIENT

“.....hem d’avançar cap a la sobirania energètica:
l’any 2025 hem d’assolir percentatges de producció d’energies netes
d’entorn al 50% del consum.....”

Extracte del document *Menorca 2025*

Des de **Més per Menorca** cercam l’equilibri territorial entre les persones i el medi ambient, tal i com se suposa que ha de tenir una illa que és Reserva de Biosfera. Totes les polítiques ambientals s’han de fer partint de la sostenibilitat, en el sentit més ampli de la paraula. Menorca necessita que el seu territori sigui preservat per mantenir aquells trets ambientals que han donat aquella distinció i reconeixement que tenim. Així, el fet de ser Reserva de Biosfera ha d’actuar com una eina transversal a totes les polítiques que es duguin a terme.

La sobirania energètica basada en la potenciació de les energies renovables, així com la sobirania alimentària basada en la potenciació de l’agricultura sostenible, han de ser els dos pilars del nou model territorial que des de **Més per Menorca** consideram necessari. A part d’aquests dos pilars, també és necessària la gestió integrada de l’aigua a nivell insular, que ha de potenciar l’estalvi i el consum responsable d’aquest recurs. Hem de seguir l’exemple creat en la gestió integrada de residus i potenciar-la en molts altres vectors ambientals.

Finalment, seguirem en la nostra aposta clara per un habitatge digne i accessible per a tothom, tot desenvolupant la Llei d’Habitatge de les Illes Balears aprovada durant aquesta legislatura. Una llei que reconeix el dret a l’habitatge i estableix mecanismes per fer-lo efectiu, tant incrementant la borsa d’habitatge públic de lloguer social, com obligant l’Administració a facilitar ajudes d’accés a l’habitatge a les persones en situació de vulnerabilitat.

1- TERRITORI I URBANISME

Els mandats del Partit Popular s’han caracteritzat per l’intent de retornar a polítiques territorials desenvolupistes i a projectes de greu afectació al territori. Açò ho hem vist amb l’aprovació de lleis en el Parlament Balear que van en aquesta línia i també en actuacions a nivell insular com l’aprovació de la Norma territorial transitòria, un mecanisme molt qüestionable des del punt de vista legal i que ha significat una passa enrere en el model territorial de Menorca, ja que ha reintroduït la possibilitat de l’habitatge en rústic. Actuacions com el projecte desproporcionat d’ampliació de la carretera general, autoritzacions de parcs aquàtics per la via de la declaració d’interès general en sòl protegit, aparcaments il·legals construïts pel mateix Consell en àrees protegides, són exemples d’aquesta visió poc respectuosa amb el territori.

Pensam que la qualitat del territori és un element fonamental per garantir la perdurabilitat de la vida dels ciutadans, per al desenvolupament humà i com un actiu econòmic a preservar; i, com a tal, ha de tenir una gestió acurada per tenir-ne el millor rendiment perdurable possible. Un territori de qualitat, amb una planificació harmònica entre els usos humans, la seva funcionalitat i el patrimoni natural és garantia d’un desenvolupament humà de qualitat, i alhora també és pol d’atracció d’activitats econòmiques.

Menorca ha de trobar un equilibri just entre desenvolupament i sostenibilitat, i fer-ho des d’una visió present, futura i també universal. Les generacions actuals tenen dret a gaudir del

territori que els ha estat llegat; tenen el deure de preservar-lo per a les generacions futures, i tenen també l'obligació moral de contribuir a la sostenibilitat de tot el planeta.

En aquest sentit, mantenir el paisatge com a valor fonamental de l'economia de Menorca ha de ser l'eix que guï l'actuació de les administracions.

Urbanisme i ordenació del territori

- 268.-** Reforçarem el concepte bàsic de la declaració de Reserva de Biosfera. És clau veure la sostenibilitat des d'una perspectiva antropocèntrica, és a dir, amb el benestar humà com a centre, el qual està lligat amb el manteniment de la bona salut i del medi ambient.
- 269.-** Farem ús de la iniciativa legislativa del Consell Insular de Menorca per impulsar l'aprovació pel Parlament de les Illes Balears de la Llei de la Reserva de Biosfera de Menorca, donant d'aquesta manera contingut legal a aquesta declaració per tal que sigui efectiva.
- 270.-** Potenciarem el Consorci per a la Protecció de la Legalitat Urbanística en Sòl Rústic amb mitjans materials i humans, per assegurar una correcta gestió del sòl rústic, Consorci que també ampliarà les seves competències amb la disciplina en Litoral.
- 271.-** Elaborarem i aprovarem el Reglament insular de la Llei d'urbanisme de les illes Balears.
- 272.-** Crearem una oficina per a la planificació, la gestió i l'execució dels plans especials dels nuclis rurals.
- 273.-** Reclamarem l'assumpció de la competència de litoral en sòl rústic que, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia, correspon als consells insulars.
- 274.-** Implantarem sistemes intel·ligents (TIC) per a la gestió del territori.
- 275.-** Impulsarem que el Ple del Consell aprovi uns criteris per a l'atorgament de les declaracions d'interès general en sòl rústic.
- 276.-** Durem a terme la revisió del Pla especial del Camí de Cavalls, sota criteris de preservació dels espais naturals més fràgils, per evitar i revertir l'erosió al llarg del seu recorregut i per garantir-ne un ús respectuós.
- 277.-** Establirem un límit màxim de places hoteleres i de lloguer vacacional, a partir de la qual solament seran possibles noves places a canvi de la baixa de places obsoletes.
- 278.-** Reforçarem el servei d'inspecció per tal de fer complir el sostres de places turístiques i la zonificació del lloguer turístic aprovada pel Consell en compliment de la Llei balear de comercialització d'estades turístiques a habitatges.
- 279.-** Replantejarem el dret d'accés en transport privat a determinats espais, tant naturals com residencials, com ara platges verges o centres de poblacions.
- 280.-** Farem extensiu l'accés en transport col·lectiu, en temporada alta, als diversos espais naturals de major fragilitat.
- 281.-** Impulsarem noves bosses d'aparcament als nuclis de població que permetin la progressiva pacificació i conversió en àrees de vianants dels centres.
- 282.-** Fomentarem actuacions per revertir la tendència a la residencialització dels nuclis turístics i de gentrificació dels nuclis tradicionals.
- 283.-** Treballarem perquè els instruments territorials i urbanístics siguin suport d'un model de comerç de proximitat.
- 284.-** Desenvoluparem el Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials, en la línia de limitar l'establiment i l'ampliació de grans superfícies comercials i prioritzar el comerç local.

- 285.-** Treballarem per a unes ciutats com a espais de convivència i creixement humà, fonamentat en la idea de justícia i cooperació. Introduïrem els eixos verds en les poblacions, continuació de l'espai rural en l'espai urbà.
- 286.-** Promourem processos de regeneració urbana abans que nous creixements urbanístics i la recuperació d'edificis obsolets per a nous equipaments.
- 287.-** Facilitarem l'aparició en les perifèries urbanes de parcs agraris, com a espais que permetin l'accés a la producció de productes per a l'autoconsum.
- 288.-** Com ja hem plantejat al capítol sobre el Model social i l'Estat del benestar, apostam per la recuperació d'un servei d'habitatge que sigui suport dels ajuntaments en polítiques destinades a garantir l'accés a un habitatge digne per a tothom, que passi prioritàriament per l'ús del parc d'habitatges ja disponible i eviti, així, la potenciació de noves construccions.
- 289.-** Unificarem, a partir de les actuacions municipals, un cens insular per determinar l'estat dels habitatges i per considerar els criteris per establir quins són els habitatges buits i en desús, amb la possibilitat de gravar els que estiguin buits.

Protecció del medi natural

Cal insistir en la relació de la protecció i ordenació del territori amb la qualitat de vida i com a capital natural del futur model de desenvolupament i progrés de l'illa. S'han de continuar desenvolupant polítiques de custòdia del territori des de la societat civil, que possibilitin l'equilibri entre desenvolupament, agricultura, ecologia i protecció del territori, mentre es reconeixen tots els serveis ambientals que genera l'agricultura i se n'incentiva la producció, implicant els propietaris i les persones que viuen al camp, i del camp, en la protecció i el manteniment del territori i el paisatge.

També s'ha de tenir en compte que, si no els potenciam, tots els beneficis públics en forma de serveis ambientals també estan amenaçats. De fet, hi ha una amenaça constant envers el patrimoni natural: incendis, erosió, pràctiques d'explotació i gestió que malmeten seriosament els ecosistemes, pràctiques de caça no selectives, pressió urbanística i infraestructures (impactes ambientals), pressió antròpica excessiva sobre els espais protegits, etc.

- 290.-** Utilitzarem els mecanismes de col·laboració necessaris per impulsar l'aprovació d'un Pla Insular de la Costa, que complementi l'ordenació insular del Pla territorial. Els criteris d'aquest Pla seran, fonamentalment:
- Dimensionar la capacitat d'amarraments dels ports a la capacitat d'acollida derivada de la suma de les diferents cales i platges de la costa. Reordenar els amarraments existents en l'actualitat i no utilitzats abans de crear-ne de nous. En qualsevol cas, s'han d'escalonar les noves concessions a fi que hi pugui optar el teixit empresarial local.
 - Dotació de serveis de recollida d'aigües residuals als tres ports principals.
 - Dotació de recollida de residus sòlids i abastiment de combustibles a les següents zones: port de Maó, port de Ciutadella, port de Fornells, cala en Bosc, cala Galdana, Binisafüller i port d'Addaia.
 - Dotació als tres ports principals de zones de manteniment (rascat, pintats de patents, canvi d'olis, etc.) amb sistemes que impedisquin l'arribada d'aquests productes altament contaminants a la mar. Gestionar aquests espais amb preus públics. Prohibir la restauració d'embarcacions fora d'aquestes instal·lacions.
 - Instal·lació de fondejos fixos a les zones que no siguin d'arena lliure de cales i platges on es registri pressió important d'embarcacions.
 - Lligam entre qualsevol nova concessió o reordenació d'espais i la inclusió d'un servei efectiu de vigilància, que eviti l'actual situació de fondejos incontrolats sobre ecosistemes marins protegits.

- 291.-** De les 17 àrees naturals d'especial interès de Menorca, tan sols 5 tenen pla especial aprovat.

Impulsarem, idò, la redacció i aprovació de nous plans especials, prioritzant aquelles ANEI amb major fragilitat.

- 292.- Aprovarem els corresponents plans de gestió dels espais que estan sota la protecció de les figures europees Xarxa Natura 2000 (LIC i ZEPA).
- 293.- Definirem, amb visió i planificació insular, un conjunt de marines en sec com a alternativa als amarraments en la costa.
- 294.- Garantirem la connectivitat dels espais naturals protegits i d'altres zones naturals, i protegirem els espais més sensibles amb zones de transició o amortiment que els envoltin.

2 - MOBILITAT

Ni el planeta ni les nostres Illes poden seguir apostant per un model de transport insostenible, ineficient, contaminant, amb un elevat impacte territorial; que menysté el transport col·lectiu, públic i sostenible, i que s'allunyi de les directrius europees en matèria de mobilitat.

El dret a la mobilitat no s'ha de contraposar al dret a tenir un entorn saludable ni un espai públic segur. Tampoc hem de limitar les possibilitats perquè el transport col·lectiu pugui cobrir la majoria de necessitats i fer que el vehicle privat deixi de ser una necessitat.

El nostre principal objectiu és fer passes cap a una mobilitat més racional, equilibrada i sostenible, en què el transport públic sigui l'autèntic protagonista (més transport col·lectiu i diversificat, més coordinació entre els diferents modes de transport públic i que aquest sigui accessible a tots els ciutadans) i en el qual es promogui un transport privat net i eficient (amb l'impuls, per exemple, de xarxes viàries ciclistes), millorant la connectivitat i el transport tant de les persones com de les mercaderies.

Educació
per a la mobilitat,
participació
i acció institucional

- 295.- Promourem un canvi cultural en relació a la mobilitat sostenible i segura mitjançant actuacions de formació i sensibilització.
- 296.- Desenvoluparem la Llei de mobilitat de les Illes Balears, com a instrument per integrar totes les polítiques relacionades amb la mobilitat i aconseguir una mobilitat sostenible, eficient i segura en un model territorial equilibrat, eficient i sostenible.
- 297.- Incorporarem a la planificació urbanística i l'ordenació territorial l'objectiu de la mobilitat sostenible com a mitjà per reduir la mobilitat obligada.
- 298.- Fomentarem la recuperació de l'espai urbà per a les persones, promovent la redistribució de l'espai per trànsit rodat a espais per a vianants, ciclistes i transport públic, per tal de reduir la gestió, millorar la qualitat de l'aire i incentivar l'ús d'opcions de mobilitat més sostenibles.
- 299.- Durem a terme les actuacions administratives, legislatives i de conservació que siguin necessàries per recuperar l'ús públic de camins i senders. Dotarem aquests camins d'una senyalització adequada i homogènia en àmbit insular per facilitar l'accés als usuaris.
- 300.- Recuperarem una política tarifària atractiva que incentivi l'ús habitual del transport públic, amb l'aplicació del sistema tarifari integrat que personalitzi les necessitats dels usuaris pel que fa a abonaments, pagament electrònic i gestió personalitzada on line.
- 301.- Promourem un transport públic marítim interior, en temporada d'estiu, en el port de Maó perquè el Llatzeret, l'illa de l'Hospital i la Mola tinguin accés marítim.

Mobilitat privada
terrestre

- 302.- Apostam per la planificació racional i sostenible de les infraestructures viàries en el marc d'una Menorca Reserva de Biosfera, a fi d'evitar un consum excessiu del territori a causa d'una actuació desproporcionada respecte de les necessitats reals de Menorca.

- 303.-** Desenvoluparem una xarxa de camins ciclistes que permeti connectar els diferents municipis de manera coherent, segura i senyalitzada. També durem a terme la construcció de carrils bici que complementin la xarxa de camins ciclistes.
- 304.-** Elaborarem un catàleg i un registre insular de camins públics.
- 305.-** Impulsarem un pla director sectorial de camins.
- 306.-** Fomentarem les iniciatives de cotxe compartit i del carsharing.
- 307.-** Impulsarem el foment de vehicles amb fonts energètiques alternatives, de baix consum i baixes emissions de CO2 per la via de la fiscalitat progressiva i ajuts econòmics, entre d'altres.
- 308.-** Afavorirem l'ús dels aparcaments dissuasius existents i en potenciarem de nous, combinats amb transport públic.
- 309.-** Promourem plans de mobilitat municipals que afavoresquin la mobilitat no motoritzada amb espais per a vianants i bicicletes, l'ús del transport públic i la pacificació del trànsit.
- 310.-** Fomentarem la mobilitat elèctrica amb una xarxa de punts de càrrega de vehicles elèctrics arreu de l'illa de manera coordinada entre institucions i empreses del sector.
- 311.-** Treballarem perquè el dret a la mobilitat no es contraposi amb d'altres, com el dret a un entorn saludable o a gaudir d'un espai públic segur.
- 312.-** Estudiarem totes les alternatives possibles per fixar un quota d'entrada de vehicles de lloguer.
- 313.-** Estudiarem la viabilitat i oportunitat d'un impost als vehicles de lloguer.
- 314.-** Impulsarem els canvis normatius necessaris per tal que els vehicles de lloguer tributin per l'Impost sobre els Vehicles de Tracció Mecànica als municipis on tinguin la base d'actuació efectiva.

Transport públic terrestre

- 315.-** Treballarem perquè el transport públic col·lectiu cobresqui la majoria de necessitats possibles i, per tant, el vehicle privat deixi de ser una necessitat.
- 316.-** Promourem una xarxa de transport públic eficient i sostenible que permeti el desplaçament dels ciutadans i els visitants de manera coordinada i assequible.
- 317.-** Implantarem noves aplicacions informàtiques per acostar tota la informació de manera instantània i a temps real sobre servei de transport públic als usuaris.
- 318.-** Impulsarem l'adquisició d'autobusos elèctrics en diverses línies, especialment en zones urbanes.
- 319.-** Fomentarem l'ús del transport públic entre la població resident i entre visitants com un mode de mobilitat més d'acord amb Menorca Reserva de Biosfera.
- 320.-** Millorarem de les infraestructures associades al transport regular i dotarem Ciutadella d'una estació d'autobusos.
- 321.-** Coordinarem amb els municipis un servei de taxi d'àmbit insular de major qualitat i amb una flota adequada a les noves necessitats.
- 322.-** Potenciarem el servei de transport públic amb destinació a centres de salut, centres educatius i altres punts estratègics per al benestar públic. Així mateix, atendrem les necessitats de mobilitat en transport públic per als nostres visitants.
- 323.-** Adaptarem els mitjans de transport públic per facilitar l'accés de la gent amb capacitats especials, diversitat funcional i dificultats de mobilitat derivades de l'edat o de l'estat general

de salut, facilitant la mobilitat de les persones amb necessitats específiques (persones amb cotxets de nadons, carrets de la compra, bicicletes o similars).

3 - ENERGIA

El 98% de l'energia primària que es consumeix a Menorca prové de combustibles fòssils, uns recursos que no es troben a Menorca i són els principals causants de la contaminació ambiental i el canvi climàtic. S'estima que l'illa importa l'equivalent a 1,5 milions de barrils de petroli cada any, amb un cost econòmic que es quantifica al voltant de 240 milions d'euros.

L'energia és un vector fonamental en l'economia moderna i, com hem vist, té un ampli recorregut de millora a Menorca. En general s'han d'abandonar els combustibles fòssils i optar per fonts renovables locals. Aquest canvi de paradigma és inviable mantenint el ritme de consum actual, de manera que és primordial l'ús eficient de l'energia per abordar la transició. A més, actualment és menor la inversió necessària per deixar de consumir una unitat d'energia que el cost d'aquesta unitat d'energia. Amb aquesta visió es pot incidir sobre la mobilitat i la planificació territorial de diferents maneres.

Consideram que a mig termini Menorca s'ha de marcar l'objectiu d'esdevenir un territori autosuficient des del punt de vista energètic, amb un model eficient i sostenible.

Per arribar-hi, cal centrar-se en tres eixos:

Energies netes i renovables

- 324.-** Aplicarem i desenvoluparem la Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica de les Illes Balears.
- 325.-** Impulsarem de manera decidida un canvi de model energètic, que impliqui l'abandonament progressiu de les energies no renovables, que resulten contaminants, ineficients i augmenten la dependència de l'exterior.
- 326.-** Desenvoluparem actuacions per avançar cap a la sobirania energètica total, i hem d'assolir percentatges de producció d'energies netes a l'entorn del 50% de consum per a l'any 2025.
- 327.-** Treballarem perquè els dissenys dels edificis es facin sota criteris bioclimàtics. Introduïrem en la normativa territorial i urbanística criteris per al disseny dels edificis sota criteris bioclimàtics.
- 328.-** Impulsarem el consens social i polític per definir el mapa d'ubicació de les noves instal·lacions de producció d'energia, des dels criteris de l'eficiència energètica i econòmica, la minimització dels efectes sobre el paisatge i el patrimoni natural i cultural, i els beneficis socials de la participació col·lectiva en la generació d'energia neta.
- 329.-** A partir del mapa de les zones aptes per a noves instal·lacions de producció d'energia, que fixarà el Pla Territorial Insular, promourem la creació de nous parcs fotovoltaics i eòlics.
- 330.-** Treballarem per garantir una inversió socialitzada per a les instal·lacions d'energia renovable.
- 331.-** Fomentarem les energies renovables, per exemple a través de bonificacions fiscals, per assolir un percentatge cada cop més elevat de producció energètica neta i renovable, facilitant l'autoconsum energètic i avançant cap a la sobirania energètica, essencial per garantir l'abastiment energètic de les Illes.
- 332.-** Promourem la utilització de la "cinquena façana" dels edificis per a la generació d'energies netes.
- 333.-** Promourem l'energia solar fotovoltaica com a eina de desenvolupament de l'autoconsum, en un procés de democratització de la producció d'electricitat.
- 334.-** Afavorirem l'energia solar tèrmica en l'àmbit residencial com una manera de gaudir d'aigua calenta en abundància quasi tot l'any.

- 335.-** Crearem, en col·laboració amb ajuntaments i Govern, una agència que tindrà com a objectiu la promoció activa de les energies netes, amb l'horitzó del 50% d'energies netes per a l'any 2025.
- 336.-** Aprofitarem la titularitat pública del Parc eòlic de Milà, primer i únic a les Illes Balears, per promoure la seva repotenciació allargant la seva vida útil.
- 337.-** Defensarem que l'abastiment de gas natural a la central elèctrica del Cós Nou sigui només un sistema transitori mentre no s'assoleixi l'abastiment amb energies netes.
- 338.-** Considerarem la biomassa (restes orgàniques i podes) com un recurs energètic i no com un residu. Gestionar la biomassa dels boscos redueix el risc d'incendi forestal.
- 339.-** Impulsarem les energies renovables marines (com ara l'eòlica marina).
- 340.-** Emprarem l'eina impositiva com a mecanisme dissuasiu de l'ús de combustibles fòssils, tenint sempre en compte els diferents usos i sectors i partint de la necessitat d'oferir alternatives viables i assequibles.
- 341.-** Defensarem que la Mediterrània sigui una mar lliure de prospeccions. En aquest sentit, insistirem amb la proposició de llei de protecció de la Mediterrània davant les prospeccions d'hidrocarburs, una iniciativa que fou aprovada per unanimitat pel Parlament i vetada en el seu moment pel govern de Mariano Rajoy..

Eficiència i justícia energètica

La mala qualitat dels habitatges és responsable del sobreconsum energètic dels edificis. La injustícia és que els més desfavorits disposen dels habitatges més mal aïllats i amb calefaccions menys eficients. Açò, juntament amb el preu de l'energia, causa la pobresa energètica. Les administracions públiques han de facilitar la implantació de mesures d'eficiència per part dels ciutadans.

- 342.-** Lluitarem contra la pobresa energètica.
- 343.-** Impulsarem la rehabilitació energètica dels edificis com una de les principals mesures d'estalvi energètic, cosa que, al mateix temps, reactiva l'activitat econòmica local.
- 344.-** Adoptarem mesures d'eficiència energètica en el sector públic, com ara:
- Eficiència energètica en l'enllumenat públic, incidint en la protecció del medi nocturn i la reducció de la contaminació lumínica. Incorporació de la filosofia de la «Declaració sobre la defensa del cel nocturn i el dret a la llum de les estrelles». Introducció de normativa per arribar a ser Destinació Turística Starlight.
 - Promoure una política insular de racionalització de l'enllumenat públic sota la premissa «il·luminació suficient quan es necessita» que defineixi els models i tipologies de llumeneres, horaris de funcionament, nivells de contaminació lumínica segons la zonificació territorial, etc.
 - Fomentar la reducció de la contaminació lumínica de l'aeroport i les instal·lacions portuàries, i, en el sector privat, incentivar l'eficiència en el sector comercial i turístic (aparadors, climatització, etc.) i conscienciar la ciutadania de la despesa energètica que suposa l'enllumenat privat.
 - Evitar la intrusió lumínica de cartells i enllumenats dins els habitatges.
 - Fomentar una cultura racional i saludable en la moderació de la climatització d'espais públics.

Educació i governança ambiental

Les escoles i els instituts són un element clau de la vida ciutadana. A més de la seva funció educativa, s'ha de tenir en compte l'efecte multiplicador i exemplar que tenen sobre altres col·lectius de la comunitat educativa: famílies, personal no docent, subministradors, veïns...

- 345.-** Rellançarem les Agendes 21 Escolars, perquè a través d'aquest programa tots els membres

de la comunitat educativa puguin treballar el bon ús de l'energia i els bons hàbits energètics.

- 346.- Impulsarem els recorreguts educatius per les infraestructures energètiques dels municipis, a fi de conscienciar els més petits sobre la importància de minvar el consum energètic per assegurar un canvi de model energètic.
- 347.- Impulsarem la contractació i producció d'energia verda en els equipaments públics.
- 348.- Promourem la revisió i adequació de les ordenances municipals per facilitar la penetració de les energies renovables i maximitzar l'estalvi d'energia.
- 349.- Implementarem un pla ambicions d'eficiència energètica i teulades solars al màxim nombre possible d'edificis públics.
- 350.- Recuperarem l'esperit de les Agendes Locals 21 per a la planificació energètica dels municipis amb el pacte dels Batles Contra el Canvi Climàtic, amb el compromís de superar els reptes Europa 2020.

4 - CANVI CLIMÀTIC

A la vista de com està evolucionant el Canvi Climàtic amb una tendència clara, definida i sensiblement evident, de l'increment mundial de les temperatures i, el que és molt més greu i preocupant, una acceleració-multiplicació de les incidències derivades d'aquest canvi, creim que ha arribat el moment de ser molt més valents i tractar aquest tema com a eix transversal del nostre programa.

El canvi climàtic ha deixat de ser una ominosa perspectiva per convertir-se en una realitat. L'augment de les temperatures arreu del planeta (10 dels anys més calorosos de la història s'han produït des de l'any 2000 i el període 2014-2017 ha estat el més càlid) i la multiplicació de fenòmens atmosfèrics violents i imprevisibles (tsunamis, tifons, etc.) posen de manifest que ja no hi ha temps a perdre i que cal actuar al més aviat possible en dues direccions. Per una banda, cal reduir les dimensions del canvi climàtic. Per molt que ja s'estiguin produint canvis que tindran un impacte important en les nostres vides i ecosistemes, la capacitat disruptiva d'aquests canvis depèn de la intensitat de l'escalfament global. Com més prest reduïm les emissions d'efecte hivernacle (entre d'altres mesures), menys intensos seran els efectes del canvi climàtic.

Estem en un punt en què hem d'adaptar-nos als canvis que ja s'estan produint o que de ben segur es produiran en els propers anys. Els ecosistemes illencs són especialment vulnerables al canvi climàtic, amenaçats per la pujada del nivell del mar, l'augment de les sequeres o les dificultats per migrar. Plantejar-nos l'escalfament global d'una forma seriosa és una qüestió de responsabilitat tant amb les generacions futures com amb les actuals.

S'ha de continuar insistint que la causa principal del canvi climàtic ha estat conseqüència de l'ús (i abús) dels combustibles fòssils. Els gasos alliberats de la seva combustió són la causa de l'efecte hivernacle, descontrolat, que estem patint i que ens porta a augments de temperatura globals que estan modificant la dinàmica de la nostra atmosfera, cosa que posa en perill el delicat equilibri de la biosfera.

Més enllà de les mesures esmentades en els altres apartats, que en major o menor mesura incideixen en la prevenció i mitigació del canvi climàtic, val la pena destacar algunes actuacions concretes sobre aquesta qüestió.

- 351.- Les Illes són territoris altament vulnerables als efectes del canvi climàtic. Impulsarem una estratègia d'adaptació que permeti combatre efectes com l'increment del nivell de la mar, l'augment de temperatures o els fenòmens meteorològics extrems.
- 352.- Intensificarem el suport públic a la tasca investigadora en adaptació i mitigació del Canvi Climàtic.
- 353.- Donarem suport a la divulgació dels estudis de la UIB i d'altres centres científics sobre el Canvi Climàtic i els seus impactes al nostre territori, per fer arribar la gravetat de la situació actual i els riscos i reptes als quals hem de fer front.

- 354.-** Impulsarem l'aplicació de les accions previstes en l'Estratègia de lluita contra el canvi climàtic de les Illes Balears i, alhora, en promourem l'actualització contínua en funció dels avenços en la investigació científica d'adaptació i mitigació del Canvi Climàtic.
- 355.-** Vetlarem pel compliment de les normatives estatals i internacionals sobre la substitució de fluorocarburs i altres GEI sintètics. Consegüentment, implantarem programes de formació i actualització de coneixements dirigits als professionals dels sectors que fan ús d'aquests compostos (instal·ladors, mantenidors, fabricants, comercials i gestors), alhora que actualitzarem els programes formatius dels estudis de formació professional per mantenir-los al dia.
- 356.-** Reduirem les emissions de CO₂ i altres gasos d'efecte hivernacle en el transport i la mobilitat, pública i privada:
- Mitjançant la implantació de mesures obligatòries en totes les administracions que contemplin:
 - Elaboració de plans de mobilitat sostenible, tant a l'àmbit municipal com els centres de treball públics, on prevalguin l'ús de mitjans de transport de baix impacte alternatius al vehicle privat.
 - La substitució de les flotes de vehicles amb motor de combustió cap a sistemes elèctrics o de pila de combustible.
 - Incorporació de la mobilitat elèctrica en les concessions i contractes públics.
 - Promocionarem una mobilitat de baix impacte en el transport privat, facilitant l'accés a la mobilitat elèctrica i la incentivació de la mobilitat no motoritzada.
 - Introduïrem mesures d'incentivació fiscal que permetin la substitució de la flota de vehicles de lloguer cap a la mobilitat elèctrica.
 - Estudiarem mesures que permetin la limitació d'entrada de vehicles privats, en especial els de combustió.
 - Incentivarem la modernització del transport per carretera cap a la mobilitat elèctrica, propiciant que aquesta mesura comporti la substitució dels combustibles fòssils per electricitat d'origen renovable.
- 357.-** Protegirem les praderies de posidònia de les Illes, grans embornals de diòxid de carboni, tot desenvolupant el Decret sobre la conservació de la Posidònia oceànica aprovat en aquesta legislatura.
- 358.-** Fomentarem l'aprofitament dels terrats dels edificis per instal·lar-hi energies renovables (electricitat, aigua calenta), jardins i horts urbans (és un aïllant natural que permet reduir el consum d'energia, al mateix temps que facilita l'autonomia alimentària).
- 359.-** Reduirem la demanda de mobilitat exterior millorant l'oferta interna per als residents i afavorint les estades llargues (tant de residents a fora com de turistes a les Illes).
- 360.-** Estudiarem l'aplicació de fiscalitat positiva per a aquelles activitats que incrementin la resistència als impactes del canvi climàtic i/o en facilitin la resiliència.
- 361.-** Millorarem l'eficiència d'aquests desplaçaments afavorint l'ús del vaixell i, si és possible, l'ús d'avions amb menor consum per passatger.
- 362.-** La vegetació és el principal mitgador de la concentració elevada de CO₂ i de les elevades temperatures a les ciutats. En aquest sentit, establim plans d'arbrat i enjardinament urbà a favor de la creació de zones verdes a tots els municipis.

5 - RESIDUS

- 363.-** Desenvoluparem i farem complir la Llei de Residus i Sòls Contaminants aprovada durant

aquesta legislatura. Una llei pionera que pretén lluitar contra l'abandonament de residus al medi natural

- 364.-** Incentivarem un pacte insular que definesqui una estratègia per fer de Menorca una illa de residu zero en 2025.
- 365.-** Realitzarem una reforma general del sistema de finançament del servei de recollida i tractament de residus, amb l'objectiu d'incorporar-hi les següents mesures:
- Bonificació fiscal del reciclatge: qui més recicli, menys taxes pagarà.
 - Sistema dual de pagament: una part fixa a través de taxes, i una part variable en funció de la producció de residus (bosses).
 - Introducció de bosses de fems reglamentàriament taxades (la de rebuig ha de ser sensiblement més cara que les altres fraccions).
 - Incrementar la pressió fiscal sobre els grans productors de residus, com són determinats establiments hotelers, establiments de menjar ràpid, i altres establiments que utilitzen molt de material d'un sol ús, de plàstics o no reutilitzables.
 - Rebaixar la taxa de recollida de fems a determinats col·lectius com persones majors de 65 anys o aturats de llarga durada, segons paràmetres de renda.
 - Recuperar la visió integrada ambiental/social del Pla director de residus de Menorca, encara vigent, a fi de fomentar l'ocupació protegida i d'inserció social en aquest sector, incorporant clàusules socials als contractes públics per a la gestió dels punts verds, i prioritant els acords amb les empreses d'economia social, les empreses d'inserció i les entitats del tercer sector.
- 366.-** Prendrem mesures per reduir els fems que produïm:
- Potenciar el comerç a granel, per tal de reduir envasos.
 - Promoure un sistema de retorn d'envasos.
 - Promoure circuits curts de distribució d'aliments (cooperatives alimentàries agrícoles, punts de trobada productors-consumidors, etc.).
 - Promoure l'eliminació progressiva dels materials de PVC i amiant a les construccions de les administracions públiques.
- 367.-** Fomentarem la reutilització per allargar la vida dels objectes i béns de consum, amb iniciatives com:
- Potenciar el sector de la reutilització i la reparació, per exemple implantant un sistema de Dipòsit, Devolució i Retorn d'envasos (SDDR) d'àmbit insular o autonòmic.
 - Promoure serveis d'atenció tècnica radicats a Menorca.
 - Fer campanyes per reduir el malbaratament d'aliments (menjadors, restauració, supermercats, etc.).
 - Possible necessitat de crear/ampliar la planta de compostatge, amb la possibilitat que sigui combinada amb una de biogàs.
- 368.-** Potenciarem el reciclatge per recuperar més materials, amb iniciatives com:
- Introducció del porta a porta de totes les fraccions de residus a tots els municipis de l'illa.
 - Introducció de la recollida de fracció orgànica i, eventualment, de residus de poda allà on no se'n reculli.

- Possibilitat de complementar la recollida de fracció orgànica amb compostatge comunitari als municipis que així ho desitgin.
- Estudiar la possibilitat d'impulsar tallers de formació professional basats en la reparació i recuperació d'electrodomèstics.

369.- Millorarem els serveis de recollida de fems, amb l'objectiu d'assolir una major eficiència i millorar la gestió dels recursos públics, amb mesures com:

- Combatre els abocadors incontrolats: impedir que s'aboquin fems als espais públics, i prendre mesures perquè els propietaris privats de solars cooperin en la lluita contra els abocaments il·legals.
- Recollir els residus domèstics de gran volum. Convé afavorir la mancomunació d'aquest servei i assegurar-ne la prestació als municipis petits.
- Crear més punts verds de recollida selectiva: punts verds fixos per a deixalles de gran volum i serveis mòbils de recollida de deixalles de petit format com material informàtic, mòbils, bateries, etc.
- Fer dels punts verds de recollida de residus un espai d'educació ambiental.

6 - AIGUA

- 370.-** Defensarem la transferència al Consell Insular de la competència prevista a l'art. 71.2 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears: "Recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regadius, règim general d'aigües. Aigües minerals, termals i subterrànies".
- 371.-** Treballarem per generar una política ferma de defensa dels recursos hídrics i apostarem per projectes de conservació i millora dels aqüífers.
- 372.-** Impulsarem obres d'infraestructura per a la reinjecció als aqüífers d'aigua de pluja que ara va a la mar.
- 373.-** No es podran obrir nous pous, excepte en casos justificats adequadament i per interès públic.
- 374.-** Defensarem un model de gestió pública unificada de l'aigua a Menorca. L'aigua es gestionarà de forma unificada a l'àmbit insular, per a la qual cosa es crearà un organisme mancomunat que integri totes les administracions amb competències en la matèria.
- 375.-** Treballarem per a l'aprofitament de l'aigua de pluja mitjançant sistemes privats i públics i generant una nova cultura de l'aigua.
- 376.-** Introduïrem en la normativa territorial i urbanística l'obligació de dotar les noves edificacions que tinguin consum d'aigua amb cisternes per a la recollida i utilització de les aigües pluvials.
- 377.-** Es proposaran mesures perquè les obres que es facin en espais públics urbans de dimensions adequades, com ara les places, prevegin la construcció d'aljubs subterranis per a la recollida d'aigües pluvials.
- 378.-** Abordarem sense dilació el problema de la contaminació de l'aigua potable per nitrats. Impulsarem la planificació de polítiques insulars i a llarg termini: fosses sèptiques, recollida de purins i aigües de pluja, ramaderia intensiva.
- 379.-** Treballarem per incentivar l'aprofitament dels efluent dels clavegueram i les seves respectives depuradores per tal de minvar les extraccions de l'aqüífer.
- 380.-** Impulsarem la reutilització de les aigües depurades per a ús agrari i per a la neteja de les poblacions.
- 381.-** Treballarem per una xarxa de clavegueram en bon estat per donar solució al problema dels nitrats. Seguirem impulsant la implantació de sistemes de sanejament a les urbanitzacions i nuclis on encara no n'hi ha, i en el cas de rústic o nuclis aïllats promourem la instal·lació de

7 - BENESTAR ANIMAL sistemes de depuració amb "filtres verds".

- 382.-** Treballarem per reconvertir el sector agrari cap a un model extensiu més que no intensiu. Incentivarem la ramaderia extensiva per davant de la ramaderia intensiva, focus de potencial contaminació dels aqüífers.

Deia Gandhi que el grau de civilització d'un país es pot jutjar per la manera com hi tracten els animals. Defensem una política de conscienciació i sensibilització per una conducta responsable i cívica en relació amb els animals i la preservació de la fauna i els seus hàbitats. Per tot açò, és necessària una política integral de defensa dels animals. Aspiram al reconeixement i la protecció integral dels animals per impedir la seva explotació abusiva i cruel, el maltractament o el patiment.

- 383.-** Crearem un servei de benestar animal.
- 384.-** Establirem controls estrictes d'instal·lacions i empreses amb animals que tinguin finalitat econòmica.
- 385.-** Treballarem activament per acabar amb l'abandonament d'animals tant amb mesures sensibilitzadores com amb sancionadores cap als propietaris infractors.
- 386.-** Potenciarem campanyes d'esterilització, adopció i conscienciació ciutadana.
- 387.-** Impulsarem els estudis i mesures de caràcter veterinari que siguin necessaris per garantir el màxim benestar dels animals que participen en les diferents celebracions de l'illa.
- 388.-** Treballarem per garantir uns escorxadors moderns, de gestió insular, que minimitzin el patiment animal.

EDUCACIÓ

“.....el gran repte que tenim a Menorca en els propers anys és el de l'actualització de la metodologia”

Extracte del document *Menorca 2025*

A l'hora d'elaborar i presentar una proposta de política educativa hem de tenir present que en aquesta legislatura que ara s'acaba s'ha hagut de fer un esforç per redreçar tot allò que el govern del partit popular va malmenar en la legislatura 2011-2015, quan el sistema educatiu de les Illes Balears va patir un atac constant, ferotge i fortament ideologitzat des de les instàncies que, paradoxalment, tenien l'obligació de defensar-lo, afavorir-lo i fer el possible per millorar-lo.

Si més no, som conscients que encara resten molts problemes a resoldre i moltes mancances a esmenar. La política educativa no ha estat l'eix central de l'acció de govern, no s'hi han destinat els recursos econòmics suficients i no s'han dut a terme les actuacions valentes i decidides que són necessàries per bastir un sistema educatiu de qualitat, que és la fita que **Més per Menorca** s'ha proposat i es proposa.

En aquest sentit, les mesures que s'inclouen al programa electoral pretenen donar un veritable tomb a l'educació de les nostres Illes a partir sempre de la participació de la comunitat educativa. Així, assenyallem tres àmbits concrets d'actuació tot atenent a les necessitats educatives de la societat.

1- LLORA EDUCATIVA I AUTONOMIA DELS CENTRES

Només des de la confiança dels poders públics en els professionals de l'educació i en la comunitat educativa en general i de cada centre en particular, és possible bastir un sistema educatiu de qualitat.

Malgrat que l'actual Llei educativa, la mal anomenada LOMQE, ha establert tota una sèrie de mesures adreçades a ofegar l'autonomia dels centres i dels docents, s'ha de procurar la participació de la comunitat educativa i, sens dubte, també la gestió efectiva del sistema educatiu des de les comunitats autònomes. Consideram que s'han de cercar fórmules imaginatives i agosarades que facin possible superar les cotilles centralistes i la visió antipedagògica que la LOMQE imposa, mentre no en sigui possible la derogació.

Les mesures concretes que proposam per avançar en aquest camp són les següents:

- 389.-** Proposarem la redacció i aprovació d'una Llei general del sistema educatiu de les Illes Balears que reflecteixi el Pacte Educatiu de les Illes Balears i, com a mínim, inclogui els següents aspectes:
- Finançament del sistema educatiu, a fi de garantir els recursos per a la consecució d'una educació gratuïta i de qualitat
 - Mapes escolars de cada una de les illes, a fi de preveure i planificar la construcció de nous centres així com l'adequació dels existents.

- Desenvolupament del currículum propi.
 - Fórmules de participació de la comunitat educativa en la gestió, elaboració de normativa, establiment de prioritats, etc.
 - Esquema de descentralització de la gestió i la presa de decisions atenent a la nostra realitat pluriinsular.
 - Disseny de la normativa i dels instruments de planificació de la Conselleria atenent a la realitat diferenciada de cada illa, tot recollint les propostes que es facin des dels consells insulars, els ajuntaments i la comunitat educativa insular.
- 390.-** Instarem a la redacció d'un Pla d'autonomia de centres a fi de, dins el marc legal, dotar els centres de les possibilitats màximes en la gestió de la seva pròpia economia, la planificació horària, la participació en l'elaboració del currículum, la metodologia didàctica, la confecció de plantilles, etc., així com l'eliminació de duplicitats, fórmules burocràtiques obsoletes i tràmits innecessaris. Aquest pla serà elaborat amb la participació de la comunitat educativa i serà aprovat mitjançant un decret llei a fi de comptar amb l'aval parlamentari.
- 391.-** Seguïrem proposant i exigint mesures concretes de millora educativa. A més del marc general que estableixen els punts anteriors, assumim el compromís de proposar i defensar les següents mesures:
- Augment cada any del pressupost destinat a Educació, fins arribar a un 4,4% del PIB.
 - Reducció de les ràtios a partir de les propostes metodològiques dels centres i de les noves formes d'organització plasmades en els seus projectes educatius.
 - Consolidació de la recuperació de les plantilles dels centres educatius.
 - Continuació de la convocatòria anual d'oposicions per tal de donar estabilitat als equips educatius.
 - Introducció d'un sistema efectiu d'avaluació permanent per a la millora de la qualitat de l'ensenyament a partir dels processos educatius i de gestió que es desenvolupen en el centre i amb la participació de la comunitat educativa.
 - Incentivació dels programes de suport educatiu a l'alumnat i a les famílies, dotant amb els recursos suficients els programes d'intervenció socioeducativa i gestió dels plans de convivència en els centres educatius.
 - Reforçar els grups de treball mixtos entre els serveis socials municipals i els diferents centres educatius com a principal eina per detectar infants i famílies amb situacions de vulnerabilitat.
 - Planificació d'un sistema de beques i ajuts equitatiu i racionalitzat que garanteixi la igualtat d'oportunitats, l'accés a l'educació, el transport i el menjador, i que garanteixi la compatibilitat entre les ajudes del Govern, els consells insulars i els ajuntaments.
 - Reconeixement del dret d'utilització del transport públic escolar gratuït per a les rutes establertes per la Conselleria i, sempre que hi hagi places disponibles, als alumnes de l'educació concertada i de les etapes postobligatòries de l'educació secundària, sense perjudici que s'iniciï el procés per transferir aquesta competència al Consell Insular de Menorca.
 - Desenvolupament de la xarxa de centres educatius d'infantil de 0-3 anys, des del diàleg entre les institucions públiques i les entitats titulars, per tal de garantir la seva funció educativa, la qualitat del model i el funcionament participat i consensuat entre totes les parts que la conformen.
 - Elaboració d'un pla d'inversions i finançament global de l'etapa 0-3, degudament ca-

lendaritzat amb un increment progressiu, orientat prioritàriament a crear places educatives i avançar, progressivament, en la universalitat i gratuïtat d'aquest cicle educatiu.

- Ampliació del dret a beca de menjador escolar als infants de l'etapa educativa 0-3, dels centres públics i dels que tinguin places concertades, i dotació pressupostària suficient per poder atendre tota la demanda.
- Millora del Pla Integral d'atenció Primerenca de les Illes Balears per tal que garanteixi que arriba a tots els infants possibles i que no es produeixen duplicitats en les intervencions amb infants i famílies.
- Inclusió del cicle 0-3 en el document de criteris de la Conselleria d'Educació per a la confecció d'unitats, l'establiment de la quota de professorat i la dotació dels recursos d'atenció a la diversitat que es garantiran a través dels Equips d'Atenció Primerenca.

En aquest sentit, es fa imprescindible la millora de la dotació dels serveis d'atenció a la diversitat (detecció i suport als infants amb NESE) a les escoles fins aconseguir els mateixos nivells de recursos i dotacions que al 2on cicle d'E Infantil.

- Elaboració d'un Pla de reutilització de llibres i d'ús d'altre material didàctic que s'adapti a les propostes concretes de cada centre i que sigui gestionat des de cada centre.
- Elaboració del Pla d'ensenyaments artístics 2019-2023, el qual, a diferència dels precedents, atindrà i donarà resposta a la realitat diferenciada de cada illa, inclourà els ensenyaments no reglats i incorporarà els compromisos del Govern per al seu finançament.
- Millora de les condicions laborals i la formació dels auxiliars tècnics educatius.
- Substitució de baixes de docents amb la major agilitat possible i en tots els casos.
- Procurar un acord general amb les forces sindicals per garantir els drets laborals del professorat interí.
- Reforçar el servei d'inspecció educativa amb un augment de les plantilles insulars, amb una clara visió d'assessorament educatiu i acompanyament en la gestió dels centres educatius.

392- Així mateix, som ben conscients que la participació de pares, mares i alumnes és fonamental per a una millora educativa. En aquest sentit, malgrat el retrocés que ha suposat la legislació estatal, el nostre compromís passa per posar en marxa mesures que, a les Illes Balears, possibilitin i fomentin aquesta participació que ha de ser efectiva i no purament retòrica.

- d'un Pla de suport als consells escolars municipals i insulars.
- importància i efectivitat del Consell Escolar de les Illes Balears, que es concretarà en les següents accions: aportar la dotació necessària per a tal efecte i establir mecanismes per agilitzar-ne el funcionament, incrementar la participació i legislar perquè les seves decisions siguin vinculants en aspectes concrets.
- de la Llei de consells escolars de les Illes Balears per tal que els presidents i vicepresidents de cada consell siguin elegits per sufragi a través d'un procés participatiu de la comunitat educativa.
- de la normativa necessària per a la creació de consells d'alumnes als centres educatius.
- de sol·licitar parer i aportacions als consells escolars dels centres educatius abans de l'elaboració de normativa amb fórmules àgils, de fàcil realització i donant comptes del resultat de les seves aportacions.

- Establiment d'un calendari de trobades periòdiques amb les federacions d'APiMAS a fi de mantenir canals de comunicació i de recollida d'aportacions i problemàtiques existents així com per establir actuacions conjuntes, dissenyar un pla de formació, etc.
- 393.-** Consideram fonamental la col·laboració entre les institucions públiques. En aquest sentit proposam establir marcs estables d'intercanvi d'opinions sobre problemàtiques de l'àmbit municipal i insular, signant els convenis de col·laboració necessaris pel que fa a manteniment de centres escolars, creació d'escoletes infantils, adequació d'espais educatius, cessió de terrenys, etc.
- 394.-** Des de les nostres concepcions menorquinistes, consideram així mateix que és cabdal definir la relació entre la institució d'autogovern de la nostra illa, el Consell Insular, i el Govern de les Illes Balears pel que fa a l'educació. Així les nostres propostes van en un doble sentit:
- Potenciació de les competències de la Delegació Territorial d'Educació, establint normativament els seus àmbits de gestió, decisió i adaptació de la normativa.
 - Delegació de competències al Consell Insular de les activitats educatives d'àmbit insular en diversos aspectes: activitats educatives complementàries, transport escolar, i d'altres que de mutu acord es considerin adients.
 - Transferència al Consell Insular de Menorca de la competència sobre el Conservatori de Música i Dansa, pròpia dels Consells Insulars segons l'establert en l'Estatut d'Autonomia.
- 395.-** Promourem el manteniment i adequació dels centres educatius així com una inspecció regular que ho asseguri. Això, amb especial atenció a les barreres arquitectòniques i a les infraestructures necessàries que garanteixin el bon funcionament del sistema educatiu de l'illa.
- 396.-** Per altra banda, Més per Menorca fa seves, com a part integrant del Programa electoral 2019-2023, totes les recomanacions aprovades, els mesos de setembre i octubre del 2018, per la Comissió tècnica 0-3, creada arran de la proposició no de llei presentada per Més per Menorca i aprova per unanimitat pel Parlament de les Illes Balears.

Així mateix, Més per Menorca es compromet a tenir en compte noves recomanacions que la Comissió tècnica 0-3 pugui formular en posterioritat

2. FORMACIÓ DELS PROFESSIONALS DE L'EDUCACIÓ I PRÀCTICA DOCENT

La formació dels professionals de l'educació és fonamental per aconseguir una millora educativa. Des de **Més per Menorca** estam convençuts que el nostre país compta amb excel·lents professionals gràcies als quals s'ha mantingut dempeus el nostre sistema educatiu malgrat la persecució patida durant els governs del Partit Popular.

Per altra part som conscients que l'esforç d'aquests professionals s'ha de correspondre amb una millora de les seves condicions de treball que s'han vist força degradades per les polítiques dretanes i que, malgrat la feina feta en aquest sentit la darrera legislatura, encara no s'han redreçat en la mesura que caldria.

En aquest sentit, el nostre compromís és fer les actuacions oportunes per recuperar les condicions de feina dels docents, el seu poder adquisitiu i la consideració social que es mereixen.

Alhora, per aconseguir la millora educativa necessària, és imprescindible que la formació actualitzi els coneixements dels professionals pel que fa a la realitat de la diversitat familiar i social actuals i els capaciti per a l'abordatge d'aquestes realitats.

Per altra banda, garantir la capacitat de l'acollida de la diversitat personal i fer realitat l'equitat dels infants com a protecció davant la vulnerabilitat.

- 397.-** Farem les passes adients per potenciar els centres de professors, dotant-los dels mitjans necessaris per realitzar la seva tasca.

- 398.-** Elaborarem plans de formació atenent a la realitat diversa de cada illa i a partir de les aportacions i necessitats de la comunitat educativa.
- 399.-** Prioritzarem la formació autogestionada des dels centres educatius per tal de dur a terme projectes propis de formació.
- 400.-** Establirem jornades periòdiques sobre la pràctica docent amb la participació dels professionals ensenyants de tots els àmbits i els responsables educatius a fi de dissenyar conjuntament plans de millora.
- 401.-** Signarem convenis amb la Universitat de les Illes Balears per a la realització d'itineraris específics de formació per a docents.
- 402.-** Revitalitzarem els programes europeus (Comenius, Leonardo, etc.), que encara no han desenvolupat totes les seves potencialitats.
- 403.-** Establirem programes d'intercanvi de formació entre centres educatius amb la dotació personal i material necessària.
- 404.-** Per altra part, consideram que els responsables educatius tenen el deure de donar a conèixer a la societat la tasca feta pels docents, les dificultats i problemàtiques que hi troben així com les necessitats que pateix el nostre sistema educatiu. Per açò assumim el compromís de dur a terme al llarg de la legislatura una feina de difusió i valorització de la pràctica docent.
- 405.-** Pel que fa a la formació universitària, augmentarem la dotació que s'aporta a la Universitat de les Illes Balears fins a assolir la mitjana estatal.
- 406.-** Promourem plans de col·laboració entre la Universitat de les Illes Balears i les diferents conselleries.
- 407.-** Seguirem potenciant les extensions universitàries, avalant fórmules de participació de la societat menorquina en la gestió de l'Extensió Universitària de Menorca.
- 408.-** Aprovarem ajudes econòmiques àgils i suficients per als estudiants menorquins que es traslladen a Mallorca, Catalunya o altres indrets per cursar els seus estudis universitaris.
- 409.-** Reduirem les taxes acadèmiques des de l'acord amb la Universitats de les Illes Balears.
- 410.-** Impulsarem les tasques d'assessorament de la Universitat de les Illes Balears al Govern de les Illes Balears.
- 411.-** Reconeixem l'autoritat lingüística de la Universitat de les Illes Balears, i desenvoluparem reglamentàriament la Llei de normalització lingüística per fer-la indiscutible.
- 396.-** Avalarem, potenciarem i donarem suport a les tasques de recerca de la Universitat de les Illes Balears, col·laborarem en la coordinació amb l'empresa privada i li donarem la difusió necessària.
- 412.-** Coordinarem amb la Universitat de les Illes Balears l'oferta de graus propis, mestratges específics, etc.
- 413.-** Coordinarem amb la Universitat de les Illes Balears la investigació i divulgació sobre temàtiques cabdals per a la nostra economia, cultura, situació social, etc.
- 414.-** Impulsarem la creació del Col·legi Professional de Docents de les Illes Balears, que compta amb el suport de l'Associació Professional de Docents d'Eivissa, el Moviment Menorca Edu XXI i l'Associació de Docents de Mallorca.

3. REPTES EDUCATIUS PER A LA SOCIETAT DEL FUTUR

Des de **Més per Menorca** som ben conscients que el futur és canviant, que la societat és cada vegada més dinàmica i que el sistema educatiu no pot ser aliè als canvis constants que es van produint. Som conscients així mateix que el marc legal estatal, les dificultats pressu-

postàries i, sovint, la manca de gosadia fan que les actuacions que s'han portat a terme no han aconseguit trencar amb les rutines d'un sistema massa anquilosat i deutor de rutines anteriors que frenen el necessari canvi educatiu.

Així, les nostres propostes pretenen un marc obert que sigui adaptable a un món canviant i que presenta constantment nous reptes de futur.

- 415.-** Consideram absolutament necessari que l'educació sigui així mateix un eix vertebrador de qualsevol tasca de govern, un element transversal a tenir en compte des de les diferents conselleries del Govern de les Illes Balears, els consells insulars i les administracions municipals. En aquesta línia proposarem la creació, en el si del Consell Escolar de les Illes Balears, d'una comissió d'avaluació pedagògica, adequadament dotada dels recursos adients, que preceptivament emeti dictàmens sobre les lleis, decrets-lllei i decrets que, provinents de qualsevol àmbit administratiu, puguin incidir en el bon funcionament del sistema educatiu.
- 416.-** Seguirem proposant i exigint un Pla d'extensió de la competència digital a llarg termini que estableixi les dotacions econòmiques anuals, en personal i en necessitats formatives, per assolir una competència digital real entre l'alumnat de les Illes Balears.
- 417.-** Proposarem un veritable i efectiu Pla de competència lingüística dels centres educatius, tot establint el marc normatiu necessari perquè cada centre dissenyi un pla propi de competència que, des de la seva realitat, estableixi les mesures pedagògiques, les necessitats de dotació, la calendarització, etc., per assolir coneixements òptims en llengua estrangera mantenint la consideració de la llengua catalana com a pròpia i vehicular, i assolint els coneixements exigibles en la segona llengua oficial.

En aquest sentit el nostre compromís també passa per les següents mesures concretes:

- Augmentar les dotacions de recursos (auxiliars de conversa nadius, formació docent, metodologies que permetin els desdoblaments, agrupaments flexibles, treball individual).
 - Fer plans de formació i d'innovació sobre didàctica i metodologia de l'ensenyament de llengües.
 - Revitalitzar els programes i mesures que afavoreixen l'ensenyament de llengües estrangeres i posar-ne en marxa de nous adreçats a totes les etapes educatives.
 - Conveni amb la televisió autonòmica per garantir l'emissió de programes culturals i relacionats amb el sistema educatiu en multilinguatge (amb el català com a primera opció) de continguts infantils i juvenils.
- 418.-** En l'àmbit del cicle educatiu de zero a tres anys:
- Incrementar la xarxa d'escoletes perquè hi hagi places suficients per donar resposta a tota la demanda.
 - Garantir l'accés a una plaça escolar 0-3 a tots els infants de les famílies que optin per l'assistència regular a un centre.
 - Equiparar l'atenció educativa a la primera infància a la resta d'etapes educatives, en especial pel que fa a l'accés a les places amb beques i bonificacions
 - Garantir l'atenció a la diversitat a través dels Equips d'Atenció Primerenca amb les quotes necessàries per donar atenció a les necessitats creixents.
 - Impulsar l'acció conjunta entre les escoletes i els serveis socials envers les famílies més vulnerables invertint la piràmide d'actuació per incidir en prevenció i disminuir la necessitat d'intervenció en etapes posteriors.
 - Impulsar i coordinar una planificació a nivell municipal dels horaris de funcionament de les escoletes per fer possible la conciliació laboral i familiar.

- Oferir programes d'acompanyament a la criança, tant d'infants escolaritzats com no escolaritzats.
- Oferir programes específics d'acompanyament de les famílies més vulnerables amb infants menuts.
- Aconseguir una normativa de licitacions dels serveis públics per al 0-3 que cuidi el control de la qualitat, l'economia social i les millores socials de les professionals que treballen amb la primera infància.
- Oferir programes de segona ocupació per a les treballadores majors de 55 o 60 anys en funció de la seva capacitat física i limitacions a l'hora de brindar una atenció adequada a les necessitats dels infants d'aquestes edats.

419.- Pel que fa a la formació professional, el nostre primer objectiu i compromís és potenciar-ne l'extensió i diversificació de l'oferta perquè estigui a l'abast de tota la població, i així es proporcionin i consolidin més oportunitats per a l'ocupació. Així i tot, considerem que açò, tot i ser important, no és suficient. Cal preveure i avançar-se a les necessitats professionals del futur. En aquest sentit la proposta de **MÉS per Menorca** passa per l'elaboració del Mapa de la formació professional de les Illes Balears que, amb col·laboració amb patronals, sindicats, associacions professionals i la Universitat de les Illes Balears, ha d'establir les necessitats formatives per als propers anys en el camp de la formació professional. En aquesta línia, defensarem la progressiva creació de centres integrals de formació professional que, rendibilitzant al màxim els recursos existents, donin sortides als diversos àmbits d'aquesta formació.

420.- Potenciarem els centres d'adults. És el nostre compromís assegurar una xarxa de centres públics d'educació d'adults que compti amb els professionals i les instal·lacions necessàries per a una oferta pública suficient i organitzada en horaris adequats a la població a qui s'adreça. Reivindicam la importància de les escoles d'adults en una societat complexa i sotmesa a canvis constants per recuperar en el sistema educatiu persones que per diferents motius no van poder accedir o no van finalitzar els estudis. A més, entenem i reforçarem el paper de l'escoles d'adults com a espais que donen resposta a les demandes de realització personal, millora professional i acadèmica.

421.- Pel que fa als ensenyaments de règim especial, prioritzarem l'execució de les obres de la seu del Conservatori de Menorca a Maó, i incrementarem les especialitats al Conservatori de Menorca i a les Escoles Oficials d'Idiomes de Maó i de Ciutadella.

422.- Així mateix, des del Govern de les Illes Balears proposarem una tasca de difusió dels ensenyaments de grau superior (música, teatre, disseny) existents a Mallorca i els farem més accessibles per als estudiants menorquins que puguin seguir-los.

423.- Considerem absolutament necessari que l'educació sigui així mateix un eix vertebrador de qualsevol tasca de govern, un element transversal a tenir en compte des de les diferents conselleries del Govern de les Illes Balears, els consells insulars i les administracions municipals. En aquesta línia proposarem la creació, en el si del Consell Escolar de les Illes Balears, d'una comissió d'avaluació pedagògica, adequadament dotada dels recursos adients, que preceptivament emeti dictàmens sobre els lleis, decrets-llis i decrets que, provinents de qualsevol àmbit administratiu, puguin incidir en el bon funcionament del sistema educatiu.

424.- Seguirem vetllant perquè els estudiants menorquins no pateixin cap mena de discriminació pel fet d'haver de traslladar-se a Mallorca a realitzar els seus estudis.

425.- Crearem una oficina insular per donar suport i ajut als estudiants menorquins que es traslladen fora de l'illa per mor dels seus estudis.

CULTURA

“.....no demanam a la gent d'on ve, quina religió professa o quina llengua parla, sinó quina Menorca vol construir com a poble; plantejam la ciutadania com a projecte de futur i no de passat ...

Extracte del document *Menorca 2025*

«Al començament del segle XXI, el món està tornant a un dels seus fonamentals i inconclusos debats: les qüestions relatives a la llibertat, la igualtat, les responsabilitats col·lectives, i el rol dels governs en pro de la democràcia i la justícia social i econòmica. Les polítiques culturals tindran un impacte positiu com a estratègia per a l'estímul d'obertura de nous espais per a la interactivitat i la negociació en aquestes àrees».

UNESCO (WorldCulture Report 2000).

És bàsic situar la llengua i la cultura pròpies al centre de les polítiques públiques. Les polítiques culturals estan molt vinculades a les transformacions socials i permeten la cohesió social pel fet que solen estar lligades al territori com a expressió d'identitats i singularitats. Així, l'objectiu final d'una política cultural progressista i coherent és la millora de la qualitat de vida i la convivència ciutadana.

És molt important comptar amb una societat amb consciència dels valors patrimonials, des dels més intangibles (la llengua, la cultura oral) fins al patrimoni històric i cultural (artístic, literari i científic), sense oblidar-ne el lligam amb el territori. En aquest sentit, són fonamentals la xarxa d'associacions i entitats, que és el que ha mantingut la vida cultural durant anys, malgrat les polítiques d'abandonament que ha sofert. La seva tasca ha d'anar més enllà de simples consultors o de simples receptors de recursos.

Finalment, defensam, també, l'existència de mitjans de comunicació públics, democràtics, transparents, independents i en català.

1- CULTURA I PATRIMONI

La cultura és un dret de la ciutadania i un deure dels poders públics. Les persones i els col·lectius han de tenir dret a crear, difondre i rebre cultura en un clima de llibertat i creativitat. Per tant, les institucions públiques han de promoure i respectar aquest dret i per açò han de crear i mantenir infraestructures culturals bàsiques, i han de col·laborar amb les iniciatives cíviques i privades compartint objectius comuns.

La cultura ha de cobrar centralitat en el debat social i polític, perquè és un element essencial per al desenvolupament personal de la ciutadania per a la construcció d'un país segur de la seva identitat, que és dinàmica i oberta al món.

Recursos
i col·laboracions

426.- Incrementarem anualment la dotació pressupostària del Pla Territorial d'Instal·lacions i Equipaments Culturals, per a la millora contínua dels equipaments municipals, i realitzarem inversions per a la creació de nous equipaments insulars i la renovació dels existents.

- 427.- De manera prioritària, potenciarem les inversions i la col·laboració amb els ajuntaments per al desenvolupament de l'activitat dels següents equipaments culturals, ja existents o de nova creació:
- Centre d'Art i Cultura Ca n'Oliver (Maó)
 - Centre Cultural de la Mar de Menorca (es Castell)
 - Sala Albert Camus com a seu de l'EADM (Sant Lluís)
 - Convent de Sant Diego i Centre Internacional de Gravat Xalubínia (Alaior)
 - Centre de Creació Artística (Es Mercadal)
 - Centre d'Interpretació de la Menorca Talaiòtica de Binicodrell (es Migjorn Gran)
 - Museu de la Jugueta i punt informatiu sobre el Castell de Santa Àgueda (Ferreries)
 - Teatre des Born i Can Saura Cultural (Ciutadella).
- 428.- Mantindrem una política de diàleg amb tots els sectors culturals. Afavorirem la trobada d'aquests sectors, a fi d'impulsar estratègies compartides i vincles comuns per fomentar-ne el coneixement i la relació entre aquests.
- 429.- Durem a terme un procés participatiu per definir els objectius, funcions i composició del Consell Assessor de Cultura de Menorca, n'elaborarem des del consens el reglament, i el crearem i posarem en marxa dintre del proper mandat.
- 430.- Farem una política de col·laboració entre les iniciatives públiques i les iniciatives privades.
- 431.- Treballarem per al desenvolupament de la normativa en matèria de museus, arxius, biblioteques, en el marc de les Illes Balears, atenent a la realitat diversa de cada illa i potenciant al màxim la capacitat reglamentària dels consells insulars.
- 432.- Establirem com a prioritat del Govern de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències en matèria de cultura, la dotació de les places vacants dels centres públics de cultura: Museu de Menorca, i Arxiu Històric i Biblioteca Pública de Maó, amb un mínim de dues places anuals per centre fins a completar la seva plantilla.
- 433.- Farem un pla per a millorar la conservació, la gestió i l'accés als arxius històrics públics i privats de Menorca, amb especial atenció a aquells d'especial rellevància que es trobin manifestament desatesos.
- 434.- Donarem un nou impuls a l'Arxiu d'Imatge i So de Menorca, promourem la incorporació de noves donacions privades i el donarem a conèixer a la població, i iniciarem el procés per a la seva internalització dins el Consell Insular de Menorca, amb l'objectiu que sigui un servei públic de gestió directa.
- 435.- Promourem l'estudi conjunt entre el Consell de Menorca i els ajuntaments per la possibilitat contemplada en el Pla territorial de Menorca de crear un arxiu històric de Menorca.
- 436.- Impulsarem la cultura històrica de Menorca que ens defineix com a país, vehiculada en llengua catalana i hereva de la tradició pròpia, de manera que ocupi la centralitat social i s'obri a la modernitat, a la internacionalització, al diàleg intercultural i a la creativitat.
- 437.- Definirem el mapa competencial de cada institució pública que treballa en l'àmbit cultural i establirem polítiques culturals i lingüístiques comunes.
- 438.- Reprendrem les relacions amb l'Institut Ramon Llull per tal d'establir línies d'actuació conjuntes.
- 439.- Presentarem projectes, amb la col·laboració dels ajuntaments, per a la realització de grans inversions en equipaments culturals i béns patrimonials a les convocatòries de l'1,5% cultural del Ministeri de Foment i de l'Impost del Turisme Sostenible del Govern de les Illes Balears.
- 440.- Impulsarem les mesures necessàries per a donar un veritable impuls al mecenatge privat a la producció cultural.

Patrimoni històric i cultural

- 441.- Desenvoluparem el Pla de treball de la candidatura de la Menorca Talaiòtica a Patrimoni Mundial, perquè pugui ser defensada davant la UNESCO el juliol de 2021.
- 442.- Posarem en marxa l'Agència de Patrimoni Mundial, com a servei depenent del Departament de Cultura del Consell, per a la gestió de la candidatura i, un cop assolida la inscripció en la llista de patrimoni mundial, per assegurar una gestió adequada dels béns que hi siguin inclosos.
- 443.- Incrementarem els recursos per a la investigació, neteja, manteniment i vigilància del patrimoni històric de Menorca.
- 444.- Impulsarem la col·laboració amb les entitats culturals que duen a terme activitats de defensa, protecció, difusió i gestió del patrimoni, i establim línies de col·laboració publico-privades per al desenvolupament de noves iniciatives.
- 445.- Impulsarem la salvaguarda i difusió del patrimoni marítim de Menorca, en col·laboració amb les entitats culturals que s'hi dediquen.
- 446.- Dissenyarem una estratègia de difusió del patrimoni històric, desenvolupant les rutes culturals i el producte turístic cultural en col·laboració amb la Fundació Foment del Turisme.
- 447.- Elaborarem i aprovarem els plans directors de Torre d'en Galmés i del Castell de Sant Àgueda, i establim un finançament anual per executar-los.
- 448.- Impulsarem els treballs de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immaterial de Menorca, en col·laboració prioritària amb les entitats que hi estan dedicades.

Creació i consum cultural

- 449.- Desenvoluparem les accions previstes en el Pla de Foment de les Arts Escèniques de Menorca, aprovat l'any 2018, i farem que la Taula d'Arts Escèniques sigui l'ens coordinador de la gestió i programació dels diferents espais escènics de Menorca.
- 450.- En el marc del Pla de Foment de les Arts Escèniques, dotarem amb els recursos suficients les accions de foment de les produccions professionals, el desenvolupament del teatre amateur, les propostes de creació d'artistes i productors de Menorca, les accions de dinamització juvenil, escolar, i les estratègies de creació de públic.
- 451.- Donarem suport a les escoles municipals de música, dansa i arts plàstiques, per fer-les més accessibles a tothom. Treballarem perquè el Pla d'ensenyaments artístics de la Conselleria d'Educació reconegui les especificitats de la realitat menorquina, i comprometem el reconeixement, suport i finançament dels ensenyaments no reglats.
- 452.- Impulsarem la tasca de les bandes de música, les orquestres, les corals i les formacions musicals de dansa clàssiques, contemporànies, modernes i tradicionals.
- 453.- Treballarem per a dissenyar una bona planificació perquè els equipaments esdevinguin un clar mitjà de suport a la cultura del territori, a fi de garantir-ne la viabilitat econòmica i social.
- 454.- Treballarem per modernitzar els equipaments culturals perquè s'hi puguin desenvolupar activitats singulars i de prestigi.
- 455.- Promourem els espais educatius i formatius dels museus i centres d'art, així com els intercanvis d'artistes, les beques, les estades, els centres de recursos, els tallers i residències d'artistes.
- 456.- Col·laborarem amb les entitats de la societat civil (artistes, galeristes, acadèmies...) dedicades al foment de l'art, tant en els grans esdeveniments com en la programació i planificació d'iniciatives compartides.

- 457.- Impulsarem noves línies de treball de les institucions amb col·lectius artístics emergents, joves, formals i informals, fomentant espais de trobada i iniciatives d'intercanvi i cooperació, per afavorir el seu coneixement, visibilitat i valoració social.
- 458.- Garantirem el compliment del conveni de bones pràctiques en arts visuals, signat l'any 2018 pel Consell Insular i l'Associació d'Artistes Visuals de les Illes Balears, i fomentarem l'adopció de convenis similars per part de totes les administracions.
- 459.- Col·laborarem amb les entitats i associacions dedicades a la investigació, la promoció i la difusió de la cultura i la investigació humanística i científica, especialment la que actua en xarxa per tot el territori i la que duu a terme programes específics i singulars d'actuació.
- 460.- Promourem la circulació dels artistes, escriptors i investigadors de Menorca amb actuacions a les illes i a l'exterior, revisant i impulsant el programa TalentIB i les convocatòries del Govern de les Illes Balears en l'àmbit de la cultura.
- 461.- Treballarem perquè l'Institut d'Indústries Culturals de les Illes Balears (ICIB) treballi com a central de serveis tant per al Govern de les Illes Balears com per als consells Insulars, tot garantint la participació d'aquests en els seus òrgans de govern, i vetlarem perquè la normativa que en reguli el funcionament, els plans d'actuació i les convocatòries de suport que desenvolupi garanteixin una atenció específica a la realitat diferenciada de cada illa.
- 462.- Fomentarem la literatura i la lectura a través d'iniciatives que donin prestigi a la creació en llengua catalana, i la creació de nous lectors.
- 463.- Establirem relacions de col·laboració i participació conjunta en programes i activitats de la Institució de les Lletres Catalanes.
- 464.- Donarem suport a les empreses editorials, especialment les que publiquen en llengua catalana.
- 465.- Treballarem per la difusió de la producció teatral donant suport i potenciant les activitats als teatres i instal·lacions municipals.
- 466.- Mantindrem viu el patrimoni de la cultura tradicional, de manera que formi part de l'expressió i transmissió culturals quotidianes.
- 467.- Convertirem els actuals Consell Assessor de Cultura Popular de les Illes Balears i Comissió Assessora de Cultura Popular de Menorca en les comissions assessores del patrimoni cultural immaterial de les Illes Balears i de Menorca, respectivament, en la línia de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial de la UNESCO de 2003, i la nova legislació sobre la matèria, i en revitalitzarem l'activitat.
- 468.- Mantindrem línies de subvenció per al desenvolupament d'intercanvis, actuacions i manifestacions de cultura popular i tradicional.
- 469.- Impulsarem línies de treball de política intercultural, des del Govern i des del Consell Insular, de caràcter transversal i interdepartamental, amb l'objectiu d'afavorir la participació i la creació cultural de les persones nouvingudes i de la segona generació, amb atenció especial als joves, així com el seu coneixement i intercanvi amb les manifestacions de la cultura popular i tradicional de Menorca.

Modernitat i projecció

- 470.- Desenvoluparem accions i projectes per a la integració i la cohesió social en l'àmbit de la cultura, i implantarem mesures per afavorir la participació i l'accés al consum cultural dels joves, la gent gran, els col·lectius en risc d'exclusió social i els col·lectius invisibles.
- 471.- Farem del sector de la ràdio i la televisió pública un element de suport a la creació i a la indústria audiovisual local, en el seu doble vessant de suport a la creació cultural i a un sector econòmic, amb especial atenció als productes innovadors i als que lliguen amb el nostre patrimoni cultural, artístic, històric i literari.

- 472.- Impulsarem que Menorca i les Illes Balears serveixin de localització per a produccions cinematogràfiques de l'exterior, potenciant el treball de la Illes Balears Film Commission i de la Menorca Film Office.
- 473.- Impulsarem la cultura audiovisual (fotografies, documents sonors, imatges, etc.) donant suport a iniciatives com el festival de cinema de Menorca-Mèdit i a la tasca dels fotoclubs.
- 474.- Col·laborarem amb la resta de territoris de parla catalana, afavorint les coproduccions i la recepció mútua de les produccions culturals, per tal de crear un vertader espai audiovisual comú.
- 475.- Assegurarem la recepció dels mitjans de comunicació audiovisual públics en català i en fomentarem la reciprocitat.
- 476.- Donarem suport als projectes culturals que potenciïn la presència del català i de la nostra cultura a les noves tecnologies de la comunicació.
- 477.- Incrementarem la dotació de les convocatòries de suport a les arts visuals i a projectes audiovisuals professionals, que hem posat en marxa durant la darrera legislatura, tant del Govern com del Consell Insular de Menorca.
- 478.- Farem una política de projecció exterior que consideri la resta de territoris de parla catalana com l'àmbit preferent perquè els nostres artistes puguin donar a conèixer les seves creacions.

Cultura democràtica i memòria històrica

- 479.- Proposarem i impulsarem polítiques públiques de commemoració, conservació i foment de la memòria històrica adreçades al coneixement dels fets relacionats amb la Guerra Civil i la repressió practicada per la dictadura franquista, la resistència contra el règim, l'exili i la transició democràtica i, així mateix, també adreçades al reconeixement dels valors democràtics de la lluita antifranquista.
- 480.- Impulsarem el desenvolupament de la Llei de memòria democràtica aprovada pel Parlament de les Illes Balears per garantir els drets de les víctimes de la Guerra Civil i del franquisme.
- 481.- Incrementarem els recursos per assegurar, a través de la Llei de Fosses, que cap fossa comuna quedi sense localitzar, identificar, dignificar i, si és possible, exhumar, d'acord amb la voluntat dels familiars dels desapareguts.
- 482.- Treballarem perquè la planificació del treball de la Comissió de Fosses garanteixi l'atenció territorialitzada a tota la ciutadania de les Illes Balears, atenent a l'origen insular de les víctimes i no tant a la ubicació concreta de les fosses on es puguin trobar les seves restes.
- 483.- El Consell Insular de Menorca, en col·laboració amb la Comissió de Fosses, continuarà desenvolupant el treball iniciat l'any 2018 per al foment de la memòria democràtica, amb les següents mesures concretes: elaboració del mapa de fosses de Menorca; identificació de les restes (tant les que romanen fora de Menorca com les que es troben a l'illa); recollida, sistematització i publicació de tota la informació disponible sobre les víctimes assassinades, desaparegudes i mortes a les presons franquistes; recollida de mostres d'ADN dels seus familiars; senyalització, d'acord amb els criteris establerts per la Comissió de Fosses, dels llocs d'enterrament; i realització d'accions de reconeixement, restitució i homenatge.
- 484.- Desenvoluparem un pla de difusió dels llocs de la memòria democràtica de Menorca, amb la senyalització dels indrets més rellevants i el disseny i realització de rutes de la memòria.

2 - POLÍTICA LINGÜÍSTICA

El català ha de ser la llengua de cohesió per a un país modern i porta d'entrada a la ciutadania.

La política lingüística ha de garantir els drets lingüístics de tota la ciutadania: dels catalano-

parlants a no ser discriminats per raó d'idioma i a poder viure plenament en la llengua del territori, i dels no catalanoparlants a aprendre català, que ha de ser la seva porta d'entrada a la igualtat d'oportunitats.

La interculturalitat és un repte per al futur de la llengua catalana, però, com tots els reptes, si es guanya pot suposar un gran avanç. Aconseguir que la nostra llengua sigui la d'interlocució entre les diverses comunitats pot ajudar molt la seva normalització.

Les institucions públiques de les Illes Balears tenen la responsabilitat moral i legal de promoure accions per normalitzar la llengua catalana, que és la llengua pròpia del territori, com ho reconeix l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

És necessari construir un consens en matèria de model lingüístic de tots els partits polítics, dels agents socials i del conjunt de la ciutadania, que permeti impulsar i promoure mesures de foment de la llengua catalana a curt, mitjà i llarg termini. La política lingüística ha de ser entesa com una forma d'intervenció transversal, ja que el fet lingüístic és present en tots els àmbits de la vida social. Cal que es doti de recursos suficients per fer possible una política intercultural pròpia que faciliti aquest accés de tota la ciutadania al català com a llengua comuna, de relació i de cohesió social. A més, considerem que aquesta política transversal ha de dependre del departament que millor pugui garantir aquesta transversalitat.

D'acord amb la Declaració universal dels drets lingüístics, en un marc multilingüe i multicultural la llengua d'integració i de cohesió social ha de ser la llengua pròpia del territori, en el nostre cas la llengua catalana, per açò cal caminar cap a la consecució que el català esdevengui la llengua habitual i normal de relació entre la majoria de la ciutadania. Açò ha d'afectar no només l'educació, també la sanitat, la justícia, els mitjans de comunicació i les relacions entre els membres de grups lingüístics diferents.

En definitiva, volem que la llengua catalana, llengua pròpia i oficial de Menorca, sigui entesa com un patrimoni/riquesa de tots. La llengua ens defineix i ens caracteritza com a poble, com un poble antic i alhora modern i obert al món. La llengua ha de ser un eix transversal de l'acció política i social/ciudadana, l'element que ens ha d'ajudar a cohesionar aquesta societat diversa i plural que tenim...

- 485.- Treballarem per generar totes les complicitats possibles per crear un clima de pau lingüística i de despolitització de la llengua. Durem a terme campanyes a nivell autonòmic, insular i local per donar a conèixer els drets lingüístics de la ciutadania, per exemple, o una altra per treballar les actituds lingüístiques amb relació a la llengua amb la implicació dels agents socials.
- 486.- Promourem l'apropament de sectors poblacionals aliens a la realitat lingüística i cultural de l'illa: actuant sobre la relació turisme – llengua catalana, etc. Cercarem la col·laboració del sector turístic per donar a conèixer als nostres visitants el patrimoni lingüístic i cultural de l'illa (aprofitar el reclam de Menorca, Reserva de la Biosfera o de la candidatura Menorca Talaiòtica per difondre també aquesta realitat).
- 487.- Impulsarem un gran pacte per la llengua a diferents institucions i intentarem que s'hi sumin tots els partits polítics.
- 488.- Implicarem totes les àrees de les institucions públiques (Govern, consells i ajuntaments) i organitzacions no governamentals (empreses, associacions, etc.) en el procés de recuperació de la llengua catalana. Assegurarem amb rang de llei el dret de viure plenament en català a les Illes Balears.
- 489.- Desenvoluparem i aplicarem plans de normalització lingüística, tant a nivell insular com a nivell autonòmic:
 - Amb els recursos necessaris per a aplicar-lo (acords, convenis de col·laboració i convocatòries d'ajudes específiques per als agents que l'han d'aplicar: administracions locals, empreses, entitats, etc.).

- Amb versions específiques per a àmbits concrets.
 - Amb una periodització que determini els objectius a assolir anualment.
 - Amb les eines que permetin una avaluació acurada del seu desplegament.
- 490.-** Desenvoluparem i dotarem de recursos el Pla de Dinamització Lingüística de Menorca, aprovat durant aquest mandat pel Consell Insular de Menorca, per garantir la seva execució, i incrementarem les ajudes als ajuntaments i a les entitats.
- 491.-** Vetlarem pel compliment (i l'actualització, si és necessari) dels reglaments lingüístics dels ajuntaments i, en general, pel respecte a la normativa que regula els usos lingüístics i drets ciutadans, etc.
- 492.-** Reforçarem la xarxa d'assessors lingüístics de què disposa Menorca i prioritzarem la seva tasca com a dinamitzadors (i no tant com a correctors). Recuperarem les línies d'ajuda del Govern de les Illes Balears als ajuntaments per a la contractació de dinamitzadors lingüístics.
- 493.-** Fomentarem el Consell Social de la Llengua Catalana dotant-lo dels recursos suficients perquè pugui desenvolupar amb eficiència les funcions que té assignades, ja que és a tots els efectes l'òrgan d'assessorament del Govern de les Illes Balears en matèria de política lingüística, mentre que la Universitat de les Illes Balears, tal com reconeix l'Estatut d'autonomia, és la màxima autoritat científica en matèria lingüística i les administracions han de seguir les seves directrius.
- 494.-** Aplicarem el requisit de coneixements de català a tots els llocs de feina vinculats amb l'administració pública (directament o mitjançant empreses participades), d'acord amb el que preveu la Llei de Normalització Lingüística i la Llei de Funció Pública.
- 495.-** Impulsarem la modificació del Decret de català a la sanitat pública perquè s'equipari el nivell de coneixement de català a la resta de treballadors i treballadores de la mateixa categoria, i perquè el requisit s'apliqui en l'accés a la funció pública.
- 496.-** Assegurarem el dret de la ciutadania d'utilitzar la llengua catalana en qualsevol àmbit públic de Menorca i les Illes Balears. Definirem els criteris perquè en l'empresa privada ningú no pugui ser discriminat pel fet d'expressar-se i treballar en català, així com per garantir que, en tant que clients, tots els ciutadans de les Illes Balears puguin ser atesos en català.
- 497.-** Promourem l'organització de cursos i tallers de foment de l'ús del català entre la plantilla del personal públic que, amb la seva tasca, interactuen amb col·lectius socials diferents: policia, educadors socials, dinamitzadors juvenils, professors, mestres, personal sanitari, etc.
- 498.-** Assegurarem una estructura consolidada d'oferta de formació en català per a persones adultes al marge dels sistemes educatius regulars, sobretot pel que fa a l'extensió dels coneixements bàsics que facilitin la comprensió i les possibilitats de comunicació quotidiana a les persones novingudes. Hi ha d'haver multiplicitat d'oferta (nivells, vies d'accés, ubicació, durada...), amb l'objectiu que ningú que desitgi aprendre català quedi sense possibilitats de fer-ho.
- 499.-** Promourem l'organització d'activitats complementàries de lleure que reforcin l'ús i l'expressió oral de la llengua catalana.
- 500.-** Desenvoluparem, en l'àmbit de la formació per a l'ocupació, accions formatives de català i en català per a persones en actiu adaptades al seu lloc de feina i per a les persones en atur com a complement dels itineraris d'inserció laboral.
- 501.-** Promourem l'ús i el prestigi del català a tots els àmbits de la societat.
- 502.-** Modificarem la Llei de comerç per garantir i reforçar l'atenció i la retolació en català als establiments comercials.
- 503.-** Incrementarem línies d'ajuts, convenis i col·laboracions específiques per a empreses i ser-

veis, acompanyats dels recursos necessaris per aplicar-los.

- 504.- Crearem les eines necessàries per garantir l'exercici dels drets lingüístics i la seguretat jurídica dels catalanoparlants.
- 505.- Consolidarem les línies d'ajuts per als mitjans de comunicació en català i per a expressions artístiques (música, teatre i d'altres) que facin ús de la llengua.
- 506.- Continuarem donant suport a les entitats que fan feina a favor de l'ús del català, i potenciarrem els programes de voluntariat lingüístic.
- 507.- Promocionarem i difondrem la música en català feta a les Illes Balears en l'àmbit de l'oci i del turisme.
- 508.- Fomentarem la col·laboració entre tots els territoris de parla catalana i de l'Estat per millorar la projecció internacional de la nostra llengua, que en un món cada vegada més globalitzat és la nostra targeta de visita, la manera de presentar-nos als altres.
- 509.- Mantindrem, coordinarem i reforçarem les relacions i actuacions en matèria de política lingüística amb les institucions i organismes de la resta dels territoris de parla catalana.
- 510.- Establirem mecanismes per implicar el Govern de l'Estat en el reconeixement i promoció de totes les llengües oficials de l'Estat, amb un suport que guardi proporció al seu pes demogràfic i a la seva vitalitat, i promourem les reformes legislatives necessàries, inclosa la reforma de la constitució, per garantir la pluralitat i la igualtat de tracte de totes les llengües oficials.
- 511.- Promourem que els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears puguin adreçar-se en català a l'administració central.
- 512.- Fomentarem la presència de la llengua catalana a internet i la sortida al mercat de sistemes operatius i de programes en llengua catalana.
- 513.- Continuarem lluitant pel ple reconeixement del català com a llengua oficial de la Unió Europea.

Ciutadella

Captius de Constantinoble, 53 - 07760

Tel 971 38 19 50

Maó

Cós de Gràcia, 29 - 07702

Tel 971 36 40 11

www.mespermenorca.cat